

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΕΚΘΕΣΗ

**«Έλεγχος εσωτερικών δικλίδων στα
Επιδόματα Τακτικής Ανεργίας του ΟΑΕΔ»**

Ομάδα Ελέγχου

Αθήνα, Δεκέμβριος 2014

Περιεχόμενα

Συνομογραφίες.....	4
Σύνοψη	5
1. Εισαγωγή.....	8
2. Αντικείμενο του ελέγχου.....	10
2.1 Περιγραφή του ΟΑΕΔ.....	10
2.2 Σύστημα Λογοδοσίας.....	11
2.3 Σύστημα Ελέγχου (Audit Chain)	11
2.4 Οικονομικά στοιχεία	12
2.5 Επιλεγμένα θέματα ελέγχου.....	15
2.6 Ευθύνη της διοίκησης.....	16
2.7 Ευθύνη του Ελεγκτή.....	16
3. Συμπεράσματα	17
3.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στα στάδια χορήγησης επιδόματος τακτικής ανεργίας.....	18
3.1.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες έγκρισης, επανελέγχου και καταβολής του επιδόματος τακτικής ανεργίας.....	18
3.1.2 Αδυναμίες στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.....	21
3.1.3 Αδυναμίες στην εσωτερική επισκόπηση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας.....	24
3.2 Μη επαρκής επίτευξη του στόχου ανεύρεσης εργασίας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης.....	24
3.3 Ζητήματα ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών.....	25
3.4 Καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των ενστάσεων.....	27
3.5 Ζητήματα ασφαλείας στο ΟΠΣ και στο περιβάλλον του.....	28
3.5.1 Ο έλεγχος πρόσβασης στο ΟΠΣ δεν συμμορφώνεται με το ISO 27000.....	28
3.5.2 Ο έλεγχος προσπέλασης στα προγράμματα έχει σημαντικά κενά ασφαλείας.....	30
3.5.3 Επιδόσεις του ΟΠΣ.....	30
3.5.4 Ζητήματα ασφάλειας των ηλεκτρονικών υπολογιστών.....	31
4. Συστάσεις	33
4.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στα στάδια χορήγησης επιδόματος τακτικής ανεργίας.....	33
4.1.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες έγκρισης, επανελέγχου και καταβολής του επιδόματος τακτικής ανεργίας.....	33
4.1.2 Αδυναμίες στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.....	36
4.1.3 Αδυναμίες στην εσωτερική επισκόπηση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας.....	36
4.2 Μη επαρκής επίτευξη του στόχου ανεύρεσης εργασίας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης.....	37
4.3 Ζητήματα ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών.....	38
4.4 Καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των ενστάσεων.....	39
4.5 Ζητήματα ασφαλείας στο ΟΠΣ και στο περιβάλλον του.....	39
5. Απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα και τελική θέση Ομάδας Ελέγχου	41
6. Παραρτήματα	42
Παράρτημα I - Αντικείμενο του ελέγχου.....	42
Παράρτημα II - Ευρήματα ελέγχου.....	55
Παράρτημα III - Συστάσεις προς ελεγχόμενο φορέα.....	80

Συντομογραφίες

Α.Φ.Μ.	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Α.Μ.Ι.Κ.Α.	Αριθμός Μητρώου Ιδρύματος Κοινωνικής Ασφάλισης
Α.Μ.Κ.Α.	Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης
Α.Σ.Δ.	Ατομικό Σχέδιο Δράσης
Γ.Γ.Π.Σ.	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
Ε.Σ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Ε.Τ.Ε.	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
Η.ΔΙ.Κ.Α.	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης
IBAN	Διεθνής Κωδικός Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού
Ι.Κ.Α.	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κ.Π.Α.2	Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης
Ν.	Νόμος
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΟΑΕΔ (έκδοση 2)
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.Δ.Υ.	Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση
Υ.Δ.	Υπεύθυνη Δήλωση (ν.1599/86)
ΥΠ.ΟΙΚ.	Υπουργείο Οικονομικών

Σύνοψη

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει τα αποτελέσματα του ελέγχου εσωτερικών δικλίδων που διενεργήθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.) αναφορικά με την χορήγηση του επιδόματος τακτικής ανεργίας του ΟΑΕΔ.

Η Ομάδα Ελέγχου, η οποία συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 636/12.11.13 Απόφαση του Προέδρου του Ε.Σ., έλεγξε το σύστημα εσωτερικών δικλίδων των επιδομάτων τακτικής ανεργίας που χορηγήθηκαν από τον ΟΑΕΔ κατά το οικονομικό έτος 2013. Ειδικότερα, αξιολογήθηκαν οι διαδικασίες που διέπουν τα στάδια υποβολής της αίτησης, ελέγχου των προϋποθέσεων, έγκρισης της υπαγωγής, επανελέγχου των κριτηρίων επιλεξιμότητας και καταβολής των επιδομάτων, ο βαθμός υλοποίησης της διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης, η διαχείριση των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών καθώς και η διεκπεραίωση των σχετικών ενστάσεων. Σημαντική βαρύτητα δόθηκε στην αξιολόγηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), το οποίο εξυπηρετεί και υποστηρίζει τις ανωτέρω διαδικασίες.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του σχεδιασμού, της ύπαρξης και της λειτουργίας του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων στα προαναφερόμενα πεδία προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι:

- το υπάρχον σύστημα εσωτερικών δικλίδων λειτουργεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και κανονισμούς,
- οι εσωτερικοί κανονισμοί καλύπτουν τις σχετικές διαδικασίες και
- οι επιδοτούμενοι είναι και παραμένουν δικαιούχοι καθ' όλη τη διάρκεια της εγκεκριμένης περιόδου υπαγωγής.

Ο έλεγχος ανέδειξε αδυναμίες και ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων, που σε κάποιες περιπτώσεις κρίνονται ως ιδιαίτερα σοβαρές αφενός λόγω του κινδύνου σπατάλης, παρατυπιών ή/και καταχρηστικών πράξεων που ενέχουν, αφετέρου λόγω του κινδύνου μη επαρκούς επίτευξης του στόχου ανεύρεσης εργασίας στους ανέργους. Συγκεκριμένα, οι αδυναμίες και ελλείψεις που εντοπίστηκαν αφορούν συνοπτικά:

- στις εσωτερικές δικλίδες που εφαρμόζονται στα στάδια ελέγχου των προϋποθέσεων και έκδοσης της απόφασης υπαγωγής με αποτέλεσμα τη δημιουργία σφαλμάτων που μπορεί να οδηγήσουν σε περιπτώσεις μη νόμιμων πληρωμών,

- στη διαδικασία έγκρισης και εσωτερικής επιθεώρησης της επιδότησης που αφενός περιορίζουν την ικανότητα του ΟΑΕΔ να εντοπίζει και να διορθώνει άμεσα τα σχετικά σφάλματα/παρατυπίες, αφετέρου εγείρουν κινδύνους που αφορούν σε θέματα νομιμότητας και κανονικότητας των εγκεκριμένων αποφάσεων υπαγωγής,
- στις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με τη διαδικασία των πληρωμών. Το γεγονός ότι δεν ταυτοποιείται επαρκώς ο επιδοτούμενος με το πρώτο όνομα του πιστούμενου Τραπεζικού Λογαριασμού, είχε ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό περιπτώσεων μη νόμιμων πληρωμών. Επιπλέον, η διαδικασία συναλλαγής με την συνεργαζόμενη τράπεζα παρουσιάζει βασικά κενά ασφαλείας,
- στην απουσία επαρκών δικλίδων διασφάλισης του διαχωρισμού καθηκόντων των χρηστών του ΟΠΣ, με αποτέλεσμα ποσοστό άνω του 80 % αυτών να έχει ανατιολόγητα πλεονάζοντα δικαιώματα και ρόλους που ενέχουν υψηλό κίνδυνο δημιουργίας μη νόμιμων υπαγωγών και διενέργειας μη νόμιμων πληρωμών,
- στην μη ολοκληρωμένη εφαρμογή της διαδικασίας Εξατομικευμένης Προσέγγισης που ως απόρροια έχει την επίτευξη του στόχου ανεύρεσης εργασίας στους ανέργους,
- στη μη πιστή και ενιαία τήρηση της διαδικασίας αναζήτησης και επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών η οποία σε συνδυασμό με την έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος και αναφορών παρακολούθησης τους, αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας πόρων για τον Οργανισμό,
- στη μη συμμόρφωση με τους προβλεπόμενους χρονικούς περιορισμούς στην διεκπεραίωση των ενστάσεων α' και β' βαθμού, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εξαιρετικά μεγάλου όγκου εκκρεμών υποθέσεων,
- στον έλεγχο πρόσβασης στο ΟΠΣ, ο οποίος δεν ακολουθεί τις διεθνώς αναγνωρισμένες προδιαγραφές ασφαλείας. Επιπλέον, στη μη επαρκή εποπτεία της Δ/νσης Μηχανογράφησης στα τερματικά του ΟΠΣ (ηλεκτρονικοί υπολογιστές των χρηστών).

Κατά συνέπεια, το Ε.Σ. συστήνει στον ΟΑΕΔ:

- την αυστηρή τήρηση του διαχωρισμού καθηκόντων των υπαλλήλων (καταγραφή, επεξεργασία, έλεγχος, έγκριση, εποπτεία), την πιστή εφαρμογή των σχετικών όρων εξουσιοδότησης και στην ουσιαστική αποτύπωση των ανωτέρω δεσμεύσεων επί των σχετικών εντύπων, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενσωμάτωση αυτών στα δικαιώματα των χρηστών του ΟΠΣ,

- τη δημιουργία νέων διεπαφών του ΟΠΣ με άλλα Πληροφοριακά Συστήματα του Δημόσιου Τομέα (ΓΓΠΣ, ΗΔΙΚΑ, ΠΕΣΥ, Δήμοι, κ.α.) καθώς και την επέκταση των υφιστάμενων συνεργασιών (ΙΚΑ, ΣΕΠΕ, Υπ. Εσωτερικών) προκειμένου να επαληθεύεται με άμεσο, αξιόπιστο και ασφαλή τρόπο η επιλεξιμότητα των επιδοτούμενων,
- τη συστηματική επισκόπηση των διαδικασιών έγκρισης και επανελέγχου των αποφάσεων υπαγωγής, μέσω της εφαρμογής ετήσιου προγράμματος ελέγχου από τη Δ/ση Επιθεώρησης με προσανατολισμό στη διενέργεια τακτικών ελέγχων σε πεδία υψηλού κινδύνου, εισαγωγής διαδικασιών επαναξιολόγησης και ποιοτικού ελέγχου και ελέγχου στη βάση δεδομένων του ΟΠΣ,
- την πραγματοποίηση αυτόματης ταυτοποίησης του επιδοτούμενου με το πρώτο όνομα του πιστούμενου Τραπεζικού Λογαριασμού από το ΟΠΣ βάσει ισχυρού κλειδιού (ΑΦΜ), καθώς και τη θωράκιση του συστήματος συναλλαγών του Οργανισμού με το συνεργαζόμενο Πιστωτικό Ίδρυμα,
- τη διασφάλιση της ενεργητικής αναζήτησης εργασίας μέσω της υποχρεωτικής σύνταξης Ατομικών Σχεδίων Δράσης για όλους τους άνεργους και τη συνεχή και ουσιαστική παρακολούθηση/εποπτεία των υφιστάμενων διαδικασιών για την αποτελεσματικότερη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας,
- τη δημιουργία ολοκληρωμένων αναφορών παρακολούθησης των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών, την εισαγωγή συστήματος ποιοτικής αξιολόγησης και εφαρμογής εποπτικών μηχανισμών επ' αυτών με στόχο την εφαρμογή σχεδίου εντατικοποίησης της είσπραξής τους,
- την παρακολούθηση και διακίνηση των ενστάσεων μέσω ΟΠΣ ώστε να επιτυγχάνεται η αποτελεσματικότερη και ταχύτερη διεκπεραίωσή τους,
- την εφαρμογή των διεθνών προδιαγραφών ασφαλείας όσον αφορά στην πρόσβαση και στη διαρκή εποπτεία των τερματικών.

Σημειώνεται δε ότι, η διοίκηση του ΟΑΕΔ έκανε αποδεκτές τις προαναφερθείσες συστάσεις και προτίθεται να ενισχύσει το πλαίσιο δικλίδων της διοίκησης και διαχείρισης με την θέσπιση κατάλληλων σχεδίων δράσης. Η ομάδα ελέγχου θα επαναξιολογήσει το ως άνω σύστημα διοίκησης και διαχείρισης εντός δύο ετών, προκειμένου να διαπιστώσει τη βελτίωση των εσωτερικών δικλίδων της διοίκησης, σύμφωνα με τις συστάσεις του ελέγχου.

1. Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα του ελέγχου εσωτερικών δικλίδων επί των επιδομάτων τακτικής ανεργίας του ΟΑΕΔ, ο οποίος διενεργήθηκε από ομάδα ελέγχου που συγκροτήθηκε με την 636/12.11.2013 Απόφαση του Προέδρου του Ε.Σ., και σε εκτέλεση των Πρακτικών της 19ης Γεν. Συν. /30.10.2013 της Ολομέλειας αυτού.

Ο έλεγχος, ο οποίος ολοκληρώθηκε στις 11 Ιουνίου 2014 εξέτασε το σχεδιασμό, την ύπαρξη και τη λειτουργία του πλαισίου των εσωτερικών δικλίδων στα επιδόματα τακτικής ανεργίας του ΟΑΕΔ, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι: α) το πλαίσιο αυτό είναι σύμφωνο με τις κείμενες διατάξεις και κανονισμούς, β) οι εσωτερικοί κανονισμοί καλύπτουν τις σχετικές διαδικασίες και γ) οι επιδοτούμενοι είναι και παραμένουν δικαιούχοι καθ' όλη τη διάρκεια της εγκεκριμένης περιόδου υπαγωγής.

Ο έλεγχος των επιδομάτων τακτικής ανεργίας θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός καθώς εν μέσω της πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης και της διαρκούς ύφεσης της οικονομίας τα τελευταία έξι χρόνια στην χώρα μας, ο αριθμός των ανέργων αυξάνεται συνεχώς. Ειδικότερα, το έτος 2013 οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.069.341¹, σημειώνοντας αύξηση κατά 41% σε σχέση με το 2009² (πριν την οικονομική κρίση). Περαιτέρω, το ύψος των καταβληθέντων επιδομάτων ανεργίας για το έτος 2013 ανήλθε σε 1.065 εκατ. ευρώ³ και η ετήσια κρατική επιχορήγηση⁴ για ενίσχυση των αποθεματικών του κλάδου ανεργίας-στράτευσης του ΟΑΕΔ σε 477 εκατ. ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό της κρατικής ενίσχυσης σε σχέση με το συνολικό ύψος των καταβληθέντων επιδομάτων αυξήθηκε από 8% το 2009⁴ σε 45% το 2013, καταδεικνύεται το επίπεδο σημαντικότητας της εν λόγω παροχής όχι μόνο από κοινωνική αλλά και από δημοσιονομική σκοπιά λόγω του οικονομικού αντίκτυπου στον κρατικό προϋπολογισμό.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στα επιδόματα τακτικής ανεργίας που καταβλήθηκαν από τον ΟΑΕΔ εντός του οικονομικού έτους 2013. Στο πεδίο του δεν περιλαμβάνεται η εξακρίβωση της αξιοπιστίας των αντίστοιχων μεγεθών στις οικονομικές καταστάσεις, δεδομένου ότι ο έλεγχος δεν ήταν οικονομικός.

¹ Εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΟΑΕΔ (αναζητούντες και μη αναζητούντες εργασία)

² Το έτος 2009, καταβληθέντα επιδόματα: 1.464 εκατ. ευρώ, κρατική ενίσχυση: 122 εκατ. ευρώ, αριθ. ανέργων: 756.808 άτομα

³ Απολογιστικά στοιχεία οικ. έτους 2013

⁴ Κατ' εφαρμογή του αρθ. 15 παρ. 3 του ν. 1545/85 (ΦΕΚ 91 Α')

Στο επόμενο κεφάλαιο όπου παρουσιάζεται το αντικείμενο του ελέγχου, περιλαμβάνονται κυρίως πληροφορίες αναφορικά με τον Οργανισμό, το σύστημα λογοδοσίας και έλεγχου του καθώς και τα βασικά οικονομικά μεγέθη του, με έμφαση στα επιδόματα τακτικής ανεργίας.

Στο κεφάλαιο 3 ακολουθούν τα επιμέρους συμπεράσματα του ελέγχου, τα οποία απορρέουν από τα σχετικά ευρήματα. Αναλυτικότερα, η ομάδα ελέγχου έλεγξε την αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικών δικλίδων επί της διαδικασίας έγκρισης, αναστολής/διακοπής και καταβολής της επιδότησης τακτικής ανεργίας (υποενότητα 3.1.1), το Πληροφοριακό Σύστημα ΟΠΣ2 και το κατά πόσο αυτό εξασφαλίζει την αντιστάθμιση των κινδύνων που σχετίζονται με την προαναφερθείσα διαδικασία (υποενότητα 3.1.2) καθώς και το ρόλο της Διεύθυνσης Επιθεώρησης αναφορικά με τα στάδια έγκρισης και καταβολής της επιδότησης (υποενότητα 3.1.3). Εν συνεχεία, εκτίμησε κατά πόσον ο ΟΑΕΔ ανταποκρίνεται επαρκώς στον στόχο της σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας μέσω των μεθοδολογικών εργαλείων της Εξατομικευμένης Προσέγγισης (ενότητα 3.2). Στην ενότητα 3.3 η ομάδα ελέγχου αξιολόγησε τη διαδικασία διαχείρισης, παρακολούθησης και είσπραξης των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών. Ακολούθως, αξιολόγησε τη διαδικασία διεκπεραίωσης των υποβληθεισών ενστάσεων από τον Οργανισμό (ενότητα 3.4). Τέλος, στην ενότητα 3.5 έλεγξε την επάρκεια και τη λειτουργία των δικλίδων που αφορούν στον έλεγχο πρόσβασης όσο και σε γενικότερα ζητήματα λειτουργίας και ασφάλειας υπολογιστών.

Στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται οι συστάσεις προς τη Διοίκηση, που στόχο έχουν κυρίως τη συμμόρφωση με τις επιταγές του νόμου και τους εσωτερικούς κανονισμούς και την ενίσχυση των εσωτερικών δικλίδων του ΟΑΕΔ αναφορικά με το αντικείμενο ελέγχου.

Το τελευταίο κεφάλαιο περιλαμβάνει την απάντηση του ελεγχόμενου φορέα και την τελική θέση της ομάδας ελέγχου.

Πρόσθετες πληροφορίες και αναλύσεις επί των στοιχείων και των ευρημάτων που παρατίθενται στην έκθεση ελέγχου επισυνάπτονται σε αυτήν ως Παραρτήματα. Η έκθεση αυτή απευθύνεται στη Διοίκηση του ΟΑΕΔ. Σημειώνεται επίσης ότι η ομάδα ελέγχου θα επαναξιολογήσει το σύστημα διοίκησης και διαχείρισης των επιδομάτων τακτικής ανεργίας του ΟΑΕΔ εντός δύο (2) ετών, προκειμένου να διαπιστώσει τη βελτίωση του πλαισίου των εσωτερικών δικλίδων της διοίκησης σύμφωνα με τις συστάσεις του ελέγχου.

2. Αντικείμενο του ελέγχου

2.1 Περιγραφή του ΟΑΕΔ

Ο ΟΑΕΔ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας⁵ και διοικείται από τον Διοικητή και το Διοικητικό Συμβούλιο. Αποτελείται από την Κεντρική Διοίκηση, τις επτά Περιφερειακές Διευθύνσεις, το δίκτυο των 121 τοπικών Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ), γνωστά πλέον ως Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ2) και τις εκπαιδευτικές μονάδες του (51 ΕΠΑΣ, 31 ΙΕΚ και ΚΕΚ). Οι αρμοδιότητες των ανωτέρω οργάνων και το οργανόγραμμα του Οργανισμού παρατίθεται στο **Παράρτημα ΙΓ**.

Ο ΟΑΕΔ υλοποιεί μεγάλο μέρος της Κεντρικής Κυβερνητικής Πολιτικής αναφορικά με την διαχείριση του εργατικού δυναμικού. Οι κύριοι στόχοι-άξονες της διαχείρισής του είναι: α) οι παθητικές πολιτικές που αφορούν σε μέτρα ασφάλισης της ανεργίας (τακτικό επίδομα ανεργίας) καθώς και στην καταβολή λοιπών επιδομάτων και παροχών κοινωνικής προστασίας (μητρότητας, οικογενειακό, λειτουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών ΟΑΕΔ), β) οι ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας για την ανάσχεση της ανεργίας, την προώθηση της απασχόλησης και την επαγγελματική κατάρτιση ανέργων και εργαζομένων, και γ) οι ενεργητικές πολιτικές για την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση σε συνδυασμό με την πρακτική άσκηση (σύστημα Μαθητείας).

Στο πλαίσιο του παρόντος ελέγχου εξετάζονται οι Παθητικές και Ενεργητικές Πολιτικές Αγοράς Εργασίας και ειδικότερα:

- τα επιδόματα τακτικής ανεργίας ως μέσο παροχής οικονομικής στήριξης των ανέργων (παθητικές πολιτικές)
- οι υπηρεσίες συμβουλευτικής και εξατομικευμένης προσέγγισης των ανέργων ως μέσον της επανένταξής τους στην αγορά εργασίας και της σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας (ενεργητικές πολιτικές).

Το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου διενεργήθηκε ο έλεγχος παρατίθεται συνοπτικά στο **Παράρτημα ΙΑ και ΙΒ**.

⁵ Εφεξής Υπουργείο Εργασίας

2.2 Σύστημα Λογοδοσίας

Ο ΟΑΕΔ προκειμένου να εκπληρώσει τη στρατηγική της ορθής δημόσιας διακυβέρνησης και να διασφαλίσει την υπεύθυνη και αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων πόρων αποστέλλει προς την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας Μηνιαία Δελτία Δαπανών σχετικά με την πρόοδο εκτέλεσης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και στατιστικά στοιχεία, κυρίως για τις κατηγορίες ανέργων και επιδομάτων, στην ΕΛ.ΣΤΑΤ κάθε τρεις μήνες. Τα στατιστικά στοιχεία δημοσιεύονται τόσο στην ιστοσελίδα του ΟΑΕΔ όσο και σε αυτήν της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η έγκριση και διαχείριση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας υλοποιείται από το Τμήμα Απασχόλησης των ΚΠΑ2. Η εποπτεία τους ασκείται από την Δ/νση Ασφάλισης (Α6). Ο σχεδιασμός των εσωτερικών κανονισμών -κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας- και η γενική εποπτεία των επιδομάτων πραγματοποιείται από την Γενική Διεύθυνση Εργατικού Δυναμικού και το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.

Η Διεύθυνση Συντονισμού & Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό και την εποπτεία της διαδικασίας Εξατομικευμένης Προσέγγισης και της σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας.

2.3 Σύστημα Ελέγχου (Audit Chain)

Ο ΟΑΕΔ εποπτεύεται άμεσα από το Υπουργείο Εργασίας. Ο ετήσιος απολογισμός του υποβάλλεται για έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και οι αρμόδιες εθνικές εποπτικές αρχές (Διαχειριστική Αρχή, ΕΔΕΛ κ.α.) ελέγχουν τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που υλοποιεί ο Οργανισμός.

Ο ΟΑΕΔ δεν διαθέτει Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, αλλά Διεύθυνση Επιθεώρησης, η οποία υπάγεται απευθείας στον Διοικητή. Ο έλεγχος των επιδομάτων τακτικής ανεργίας συμπεριλαμβάνεται στο πλαίσιο των τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων της εν λόγω Διεύθυνσης. Ενεργείται δειγματοληπτικά ή στοχευμένα σε φάκελους επιδοτούμενων ανέργων προκειμένου να διαπιστωθεί η συμμόρφωσή τους με τους εσωτερικούς κανονισμούς και τις επιταγές του νόμου.

Τα τακτικά επιδόματα ανεργίας ελέγχονται κατασταλτικά από το ΕΣ, εξαιρούνται⁶ δε του προληπτικού ελέγχου.

2.4 Οικονομικά στοιχεία

Βασικά Οικονομικά μεγέθη του ΟΑΕΔ

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη⁷ εσόδων και εξόδων του Οργανισμού για τα έτη 2012 και 2013 απεικονίζονται στους πίνακες 1 και 2:

Πίνακας 1: Κατάσταση Εσόδων

Κατηγορία Εσόδου	Προϋπολογισθέντα 2012	Πραγματοποιηθέντα 2012	Προϋπολογισθέντα 2013	Πραγματοποιηθέντα 2013	Μεταβολή 2012-2013
Ασφαλιστικές εισφορές	2.428.075	2.422.905	2.362.000	2.220.496	-8%
Έσοδα από την επιχ/κη δραστηριότητα του ΟΑΕΔ	27.000	5.693	13.000	6.610	16%
Λοιπά Έσοδα	194.861	186.658	180.000	194.862	4%
Έκτακτα έσοδα	500.000	499.654	576.117	579.117	15%
Έσοδα από δάνεια	53.000	203.038	54.000	71.391	-65%
Έσοδα παρελθόντων ετών	317.567	96.492	156.000	114.126	18%
Επιχ/σεις για επενδ. από Τακτ. Προϋπολ.	249.992	104.179	200.000	222.629	114%
Σύνολο (σε ,000 €)	3.770.494	3.518.620	3.541.117	3.409.233	-3,1%

Πίνακας 2: Κατάσταση Δαπανών

Δαπάνες	Προϋπολογισθέντα ποσά 2012	Πραγματοποιηθέντα ποσά 2012	Προϋπολογισθέντα ποσά 2013	Πραγματοποιηθέντα ποσά 2013	Μεταβολή 2012-13	Προϋπολογισθέντα ποσά 2014
Επιδόματα-Παροχές	1.812.565	1.594.136	1.499.990	1.263.177	-20,8%	1.390.880
Μεταβιβαστικές πληρωμές	1.339.120	438.514	1.460.120	1.259.502	187,2%	834.418

⁶ Άρθρο 1, παρ. 2^α, Π.Δ. 219/1973 (ΦΕΚ 200 Α') « Περὶ ασκήσεως προληπτικού ελέγχου ... Οργανισμών»

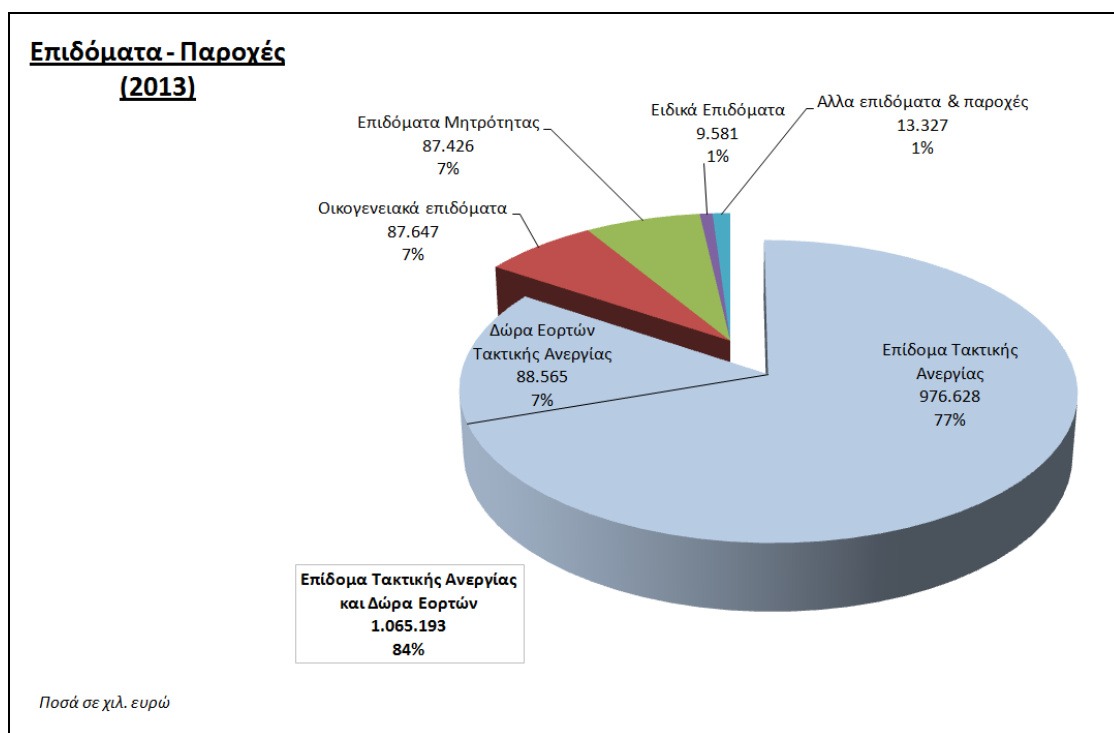
⁷ Πηγή: Μηνιαία Δελτία Δαπανών Δεκεμβρίου 2012 και 2013 που υποβλήθηκαν από τον ΟΑΕΔ στο Υπουργείο Εργασίας

Έξοδα προσωπικού	115.181	90.838	106.000	86.619	-4,6%	88.500
Έξοδα Διοίκησης	34.055	20.138	29.811	16.785	-16,7%	24.294
Λοιπά (Φόροι, Τέλη κλπ)	469.980	222.298	445.196	502.150	125,9%	333.759
Σύνολο (σε ,000 €)	3.770.901	2.365.924	3.541.117	3.128.233	32,2%	2.671.851

Επιδόματα Τακτικής Ανεργίας - Παροχές

Το 2013 ο ΟΑΕΔ δαπάνησε συνολικά 1.263,2 εκατ. ευρώ για παροχές και επιδόματα, όπως φαίνεται στην Κατάσταση Δαπανών (Πίνακας 2). Οι βασικές κατηγορίες αυτών απεικονίζονται στο **Γράφημα 1** που ακολουθεί:

Γράφημα 1: Επιδόματα Τακτικής Ανεργίας – Παροχές 2013

Τα επιδόματα τακτικής ανεργίας, που αποτέλεσαν αντικείμενο του παρόντος ελέγχου, ανήλθαν σε 976,6 εκατ. ευρώ (77%) και τα Δώρα Εορτών σε 88,6 εκατ. ευρώ (7%). Το σύνολό τους (1.065,2 εκατ. ευρώ) κάλυψε το 84% των συνολικών παροχών του ΟΑΕΔ.

Πόροι χρηματοδότησης τακτικής ανεργίας

Οι πόροι χρηματοδότησης των επιδομάτων τακτικής ανεργίας προέρχονται από τις ασφαλιστικές εισφορές υπέρ ανεργίας του ΙΚΑ⁸ και τις επιχορηγήσεις του Τακτικού Κρατικού

⁸ οι οποίες αποδίδονται σε μηνιαία βάση στον Οργανισμό

Προϋπολογισμού. Για τα έτη 2012 και 2013 τα αντίστοιχα ποσά παρατίθεται στον **πίνακα 3** που ακολουθεί:

Πίνακας 3: Πόροι χρηματοδότησης

Πόροι χρηματοδότησης εσόδων επιδόματος Τακτικής Ανεργίας						
	2012			2013		
	Προϋπολο- γισθέντα	Πραγματο- ποιηθέντα	Απόκλιση	Προϋπολο- γισθέντα	Πραγματο- ποιηθέντα	Απόκλιση
Απόδοση εισφορών από ΙΚΑ	1.104.122	635.597	- 42,43%	1.157.996	677.364	-41,51%
Κρατική Επιχορήγηση	500.000	499.145	-0,17%	470.000	476.990	1,49%
Σύνολο (σε ,000€)	1.604.122	1.134.741	-29,26%	1.627.996	1.154.354	-29,09%

Πηγή: Τμήμα Εσόδων & προϋπολογισμού ΟΑΕΔ

Το 2013, η κρατική επιχορήγηση ανήλθε σε 476,9 εκατ. ευρώ καλύπτοντας το 45% των επιδομάτων τακτικής επιδότησης (1.065,2 εκατ. ευρώ).

Ύψος Επιδόματος Τακτικής Ανεργίας

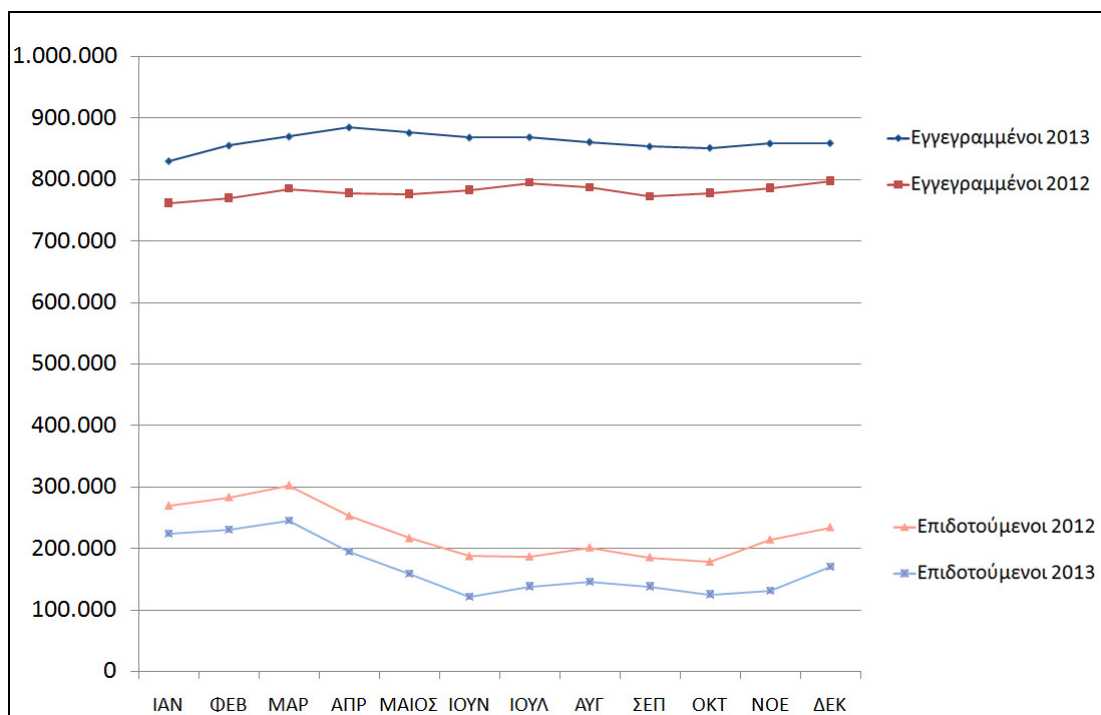
Τα επιδόματα τακτικής ανεργίας παρέχουν αναπλήρωση εισοδήματος με την καταβολή σταθερού ποσού μηνιαίως (μέχρι 360 €) που αντιστοιχεί περίπου στα δύο τρίτα του επιπέδου του ισχύοντος κατώτατου μισθού (586,08 €), για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να ξεπερνά τους 12 μήνες. Αναλυτικά, οι προϋποθέσεις είσπραξης, οι ημέρες ασφάλισης καθώς και το ύψος επιδότησης ανεργίας ανά καθεστώς εργασίας παρατίθενται στο **Παράρτημα ΙΔ**.

Εξέλιξη επιδότησης ανεργίας 2012-2013

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των επιδοτούμενων ανέργων για το έτος 2013 μειώθηκε σε σχέση με το 2012, ενώ ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων για την ίδια περίοδο αυξήθηκε. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων τον Δεκέμβριο του 2013 κάλυψε μόλις το 19% του συνόλου των εγγεγραμμένων ανέργων, ενώ το 2012 το 29%. Η ποσοστιαία αυτή μεταβολή οφείλεται σε μία πρόσφατη ρύθμιση,⁹ με την οποία ορίστηκε ανώτατο όριο στα επιτρεπόμενα ημερήσια επιδόματα τακτικής ανεργίας (έως 450 ημέρες, από 1-1-2013) που δύναται να εισπράξει ο άνεργος εντός χρονικού διαστήματος τεσσάρων ετών. Η μεταβολή αυτή απεικονίζεται στο **Γράφημα 2**:

⁹ Άρθρο 39 παρ. 1 ν.3986/2011, ΦΕΚ 152 Α'

Γράφημα 2: Εγγεγραμμένοι και Επιδοτούμενοι άνεργοι¹⁰ 2012 & 2013

Πηγή: Ιστοσελίδα ΟΑΕΔ, «Στατιστικά στοιχεία»

2.5 Επιλεγμένα θέματα ελέγχου

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στα επιδόματα τακτικής ανεργίας οικονομικού έτους 2013. Ειδικότερα, αξιολογήθηκε η διαδικασία έγκρισης, ελέγχου και καταβολής επιδομάτων τακτικής ανεργίας, ο βαθμός υλοποίησης της εξατομικευμένης προσέγγισης και η διεκπεραίωση των α΄ και β΄ βαθμού ενστάσεων επί των πράξεων χορήγησης ή μη των επιδομάτων αυτών. Σημαντική βαρύτητα δόθηκε στην αξιολόγηση του ΟΠΣ και του περιβάλλοντός του, αναφορικά με την συμμόρφωσή του τόσο με τα διεθνή πρότυπα όσο και με τους εσωτερικούς κανονισμούς. Στοιχεία για την διαχείριση των επιδομάτων παρατίθενται στο **Παράρτημα ΙΔ2**.

Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργήθηκε σε δύο ΚΠΑ2 της Περιφερειακής Διεύθυνσης «Αττικής και Νήσων» (Αγίων Αναργύρων-Ιλίου και Αγίας Παρασκευής) καθώς αυτά

¹⁰ Εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΟΑΕΔ, οι οποίοι έχουν δηλώσει ότι αναζητούν εργασία.

παρουσίασαν μεγάλο ενδιαφέρον ως προς τον όγκο πληρωμών και εξυπηρέτησης ανέργων. Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με το ύψος των καταβληθέντων επιδομάτων ανά ΚΠΑ2, αλλά και τις κατηγορίες των επιδομάτων τακτικής ανεργίας παρατίθενται στα **Γραφήματα I και II του Παραρτήματος ΙΣΤ**.

2.6 Ευθύνη της διοίκησης

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η Διοίκηση του ΟΑΕΔ είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία του Οργανισμού και την εφαρμογή και διατήρηση ενός συστήματος εσωτερικών δικλίδων, προκειμένου να επιτυγχάνονται οι γενικότεροι αντικειμενικοί στόχοι του φορέα, όπως η διαφύλαξη των πόρων έναντι απώλειας, κακής χρήσης και ζημίας, η εκτέλεση εύρυθμων, δεοντολογικών, οικονομικών, αποδοτικών και αποτελεσματικών λειτουργιών και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων λογοδοσίας που διασφαλίζουν την ορθή διακυβέρνηση.

2.7 Ευθύνη του Ελεγκτή

Ο έλεγχος περιορίζεται στη διατύπωση συμπερασμάτων, με εύλογη διασφάλιση, αναφορικά με τη λειτουργία του συστήματος εσωτερικών δικλίδων που έχει αναπτύξει ο ΟΑΕΔ για την διαχείριση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας και τον βαθμό συμμόρφωσης των σχετικών λειτουργιών του με το υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει στοιχεία ελέγχου συμμόρφωσης και τη διενέργεια ελεγκτικών διαδικασιών για την απόκτηση επαρκών και αξιόπιστων τεκμηρίων, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα και να διατυπωθούν συστάσεις για την ποιότητα των εσωτερικών δικλίδων του φορέα και την ορθή δημόσια διακυβέρνηση.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των αρχών και προτύπων του Διεθνούς Οργανισμού των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).

Το Ε.Σ. θα επαναξιολογήσει μετά από δύο (2) έτη την καταλληλότητα, επάρκεια και έγκαιρη λήψη των μέτρων που ο ελεγχόμενος φορέας ανέλαβε να υλοποιήσει σε συμμόρφωση με τις συστάσεις της Έκθεσης Ελέγχου.

3. Συμπεράσματα

Ο έλεγχος ανέδειξε αδυναμίες και ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων, που σε κάποιες περιπτώσεις κρίνονται ως ιδιαίτερα σοβαρές αφενός λόγω του κινδύνου σπατάλης, παρατυπιών ή/και καταχρηστικών πράξεων που ενέχουν, αφετέρου λόγω του κινδύνου μη επαρκούς επίτευξης του στόχου ανεύρεσης εργασίας στους ανέργους. Συγκεκριμένα, οι αδυναμίες και ελλείψεις που εντοπίστηκαν αφορούν συνοπτικά στα εξής:

Υποσυμπεράσματα

3.1. Αδυναμίες και ελλείψεις στα στάδια χορήγησης επιδόματος τακτικής ανεργίας

Οι αδυναμίες και ελλείψεις στο πλαίσιο δικλίδων που διέπουν τις διαδικασίες έκδοσης της απόφασης υπαγωγής και της καταβολής του επιδόματος σε συνδυασμό με τις αδυναμίες στο διαχωρισμό των καθηκόντων των χρηστών του ΟΠΣ εγείρουν ζητήματα μη συμμόρφωσης τόσο με τους περιορισμούς και τις οδηγίες που έχουν τεθεί από την Διοίκηση όσο και με την νομοθεσία και ενέχουν τον κίνδυνο σπατάλης, παρατυπιών ή/και καταχρηστικών πράξεων.

3.2 Μη επαρκής επίτευξη του στόχου ανεύρεσης εργασίας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης

Η πλημμελής εφαρμογή της εξατομικευμένης προσέγγισης του ανέργου μέσω των υφιστάμενων μεθοδολογικών εργαλείων (Συμβουλευτική και Ατομικό Σχέδιο Δράσης) έχει ως αποτέλεσμα την μη πλήρη επίτευξη του στόχου αντιμετώπισης της ανεργίας μέσω της σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας.

3.3. Ζητήματα Ανάκτησης Αχρεωστήτως Καταβληθεισών Παροχών

Η απουσία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών, με έμφαση στις εισπράξεις τους, ενέχει για τον Οργανισμό τον κίνδυνο απώλειας/διαφυγής πόρων.

3.4. Καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των ενστάσεων

Οι καθυστερήσεις στην διαβίβαση και διεκπεραίωση των ενστάσεων δημιουργούν εξαιρετικά μεγάλο όγκο εκκρεμών υποθέσεων και δυσχεραίνουν την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ενδιαφερόμενων πολιτών.

3.5. Ζητήματα ασφαλείας στο ΟΠΣ και στο περιβάλλον του

Οι σημαντικές ελλείψεις στον έλεγχο πρόσβασης, στην εφαρμογή του ΟΠΣ καθώς και στην διαχείριση και τον έλεγχο των ηλεκτρονικών υπολογιστών των χρηστών αναδεικνύουν σοβαρά προβλήματα ασφαλείας.

3.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στα στάδια χορήγησης επιδόματος τακτικής ανεργίας

3.1.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες έγκρισης, επανελέγχου και καταβολής του επιδόματος τακτικής ανεργίας

Η παρούσα ενότητα εξετάζει το σχεδιασμό, την ύπαρξη και την εφαρμογή του συστήματος εσωτερικών δικλίδων που έχει θεσπίσει ο Οργανισμός προκειμένου να διασφαλίσει ότι: α) οι αποφάσεις υπαγωγής στην επιδότηση τακτικής ανεργίας είναι σύμφωνες με την κείμενη νομοθεσία και τους εσωτερικούς κανονισμούς και υλοποιούνται με εύρυθμο και διαφανή τρόπο, β) οι προϋποθέσεις έγκρισης επιβεβαιώνονται καθ' όλη την διάρκεια της επιδότησης και γ) οι πληρωμές επιδομάτων αφορούν μόνο σε επιλέξιμους δικαιούχους.

Ο έλεγχος διαπίστωσε αδυναμίες και ελλείψεις στις εν λόγω διαδικασίες οι οποίες αποτυπώνονται στα κάτωθι ευρήματα που για την καλύτερη παρακολούθηση και παρουσίασή τους έχουν κατηγοριοποιηθεί ανά διαδικασία ως εξής:

Ευρήματα:

Διαδικασία Υποβολής Αίτησης Επιδότησης Τακτικής Ανεργίας

- Παράλειψη αναγραφής της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης υπαγωγής στο έντυπο της αιτήσεως· παράλειψη εμφάνισης του κειμένου της σχετικής Υ.Δ. επί του εντύπου αιτήσεως· παράλειψη της «επί αποδείξει» παράδοσης αντιγράφου της αιτήσεως στον αιτούντα· παράλειψη υπογραφής της αιτήσεως από τον αιτούντα (Παράρτημα II παρ. 2.1).
- Λανθασμένη τυποποιημένη πρόταση στην Υ.Δ. με την οποία ο αιτών δηλώνει την ενημέρωσή του για όλα τα χρονικά διαστήματα υποχρεωτικής εμφάνισής του για τον

έλεγχο της ανεργίας του, ενώ αυτά καθορίζονται μεταγενέστερα στην απόφαση υπαγωγής (Παράρτημα II παρ. 2.1).

Διαδικασία Ελέγχου/Επεξεργασίας Δικαιολογητικών Επιδότησης

➤ Αδυναμίες στον έλεγχο των υποχρεωτικών δικαιολογητικών επιδότησης που αφορούν σε περιπτώσεις: α) παράλειψης διασταύρωσης της εγκυρότητας των αδειών διαμονής μέσω της διασύνδεσης με το Υπουργείο Εσωτερικών (Παράρτημα II παρ. 1.2), β) ελλιπούς ή/και λανθασμένης ενημέρωσης του ΟΠΣ με τα στοιχεία των αδειών διαμονής (Παράρτημα II παρ. 1.3), γ) μη κάλυψης του συνολικού χρονικού διαστήματος της επιδότησης από την διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής (Παράρτημα II παρ. 1.4), δ) μη αναγραφής όλων των απαιτούμενων στοιχείων στις άδειες διαμονής (Παράρτημα II παρ. 1.5), ε) διασταύρωσης της πηγής και του ύψους εισοδήματος των αιτούντων επιδότησης με εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογίας εισοδήματος προγενέστερης οικονομικής χρήσης, δίχως την μεταγενέστερη αναζήτηση επικαιροποιημένου σχετικού δικαιολογητικού (Παράρτημα II παρ. 2.2), στ) προσαύξησης επιδόματος λόγω οικογενειακών βαρών σε μη δικαιούχους αυτής (Παράρτημα II παρ. 7 και 8), ζ) μη θεωρημένης «Ειδικής Ταυτότητας Ξεναγού» (Παράρτημα II παρ. 8).

➤ Ελλείψεις σε υποχρεωτικά δικαιολογητικά του φυσικού αρχείου επιδότησης που αφορούν σε περιπτώσεις μη προσκόμισης: α) άδειας διαμονής και άδειας εργασίας πολιτών τρίτων χωρών (Παράρτημα II παρ. 1.1), β) εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογίας εισοδήματος (Παράρτημα II παρ. 2.2 και 2.6.3), γ) βεβαίωσης Εργοδότη (Παράρτημα II παρ. 2.6.1), δ) 1^{ης} Υπεύθυνης Δήλωσης (σχέδιο 1) του επιδοτούμενου (Παράρτημα II παρ. 2.6.4), ε) Υπεύθυνης Δήλωσης (σχέδιο 2) κατά την υποχρεωτική εμφάνιση του επιδοτούμενου (Παράρτημα II παρ. 2.6.5 και 8), στ) ανανέωση άδειας εργασίας αποκλειστικών νοσοκόμων (Παράρτημα II παρ. 7), ζ) επικυρωμένων φωτοαντιγράφων του μπλοκ Δελτίων Παροχής Υπηρεσιών των επιδοτούμενων Ξεναγών (Παράρτημα II παρ. 8).

Διαδικασία Έκδοσης Απόφασης Υπαγωγής

➤ Παράλειψη της «επί αποδείξει» παράδοσης αντιγράφου της απόφασης υπαγωγής στον επιδοτούμενο (Παράρτημα II παρ. 2.5).

Διαδικασία Αναστολής/Διακοπής Επιδότησης (Στάδιο επανελέγχου προϋποθέσεων επιδότησης)

- παράλειψη υπογραφής των αποφάσεων αναστολής από τους αρμόδιους υπαλλήλους των ΚΠΑ (καταχώρηση, έλεγχος, έγκριση) (Παράρτημα II παρ. 4),
- μη έγκαιρη έκδοση της σχετικής απόφασης μέσα στην οριζόμενη προθεσμία του 8ημέρου από την ημερομηνία πρόκλησης του λόγου αναστολής (Παράρτημα II παρ. 4),
- μη διαπίστωση διενέργειας ελέγχου ως προς το ενδεχόμενο παράλληλης απασχόλησης της κατηγορίας των Ξεναγών κατά το χρονικό διάστημα της επιδότησής τους (Παράρτημα II παρ. 8),
- μη αναστολή επιδότησης παρόλο που συνέτρεχαν οι λόγοι (κυρίως στις περιπτώσεις της κατηγορίας των Αποκλειστικών Νοσοκόμων και των Ξεναγών) (Παράρτημα II παρ. 7 και 8).

Διαδικασία Καταβολής Επιδόματος Τακτικής Ανεργίας

- Δικαιούχοι Πληρωμών: Στο πλαίσιο της εντολής μεταφοράς της 09-05-2014 προς την Ε.Τ.Ε. πραγματοποιήθηκαν 36.558 πιστώσεις συνολικού ύψους 12,76 εκατ. Ευρώ. Μετά την ταυτοποίηση των δικαιούχων, παρέμειναν 99 εγγραφές για τις οποίες δεν δόθηκε σαφής απάντηση. Οι 8 από τις 99 μη ταυτοποιημένες εγγραφές αφορούσαν υπαγωγές αρμοδιότητας του υπό έλεγχο ΚΠΑ2 Αγ. Παρασκευής, που μας ενημέρωσε ότι για 3 από τις 8 περιπτώσεις δεν υφίσταται φάκελος της υπαγωγής. Περαιτέρω έρευνα ανέδειξε λίστα 27 ακόμα «δικαιούχων» με υπαγωγές, για τις οποίες επίσης δεν υφίστανται φάκελοι υπαγωγής. Οι «υπαγωγές» αυτές εκτείνονται χρονικά από τον Σεπτέμβριο 2010 έως τον Μάρτιο του 2014 (Παράρτημα II παρ. 3.2).
- Διαδικασία Συναλλαγής με ΕΤΕ: Τα αρχεία πληρωμών (εξερχόμενο αρχείο πιστώσεων προς την ΕΤΕ και εισερχόμενο αρχείο καταγραφής από την ΕΤΕ) είναι ακωδικοποίητα αρχεία απλού κειμένου¹¹, που δεν καλύπτονται από μηχανισμό ακεραιότητας δεδομένων¹² και αμφότερα διακινούνται σειριακά και ανεξάρτητα από δύο άτομα. Ως εκ τούτου, η αλλοίωσή των περιεχομένων τους κατά την διαδρομή από το ΟΠΣ του ΟΑΕΔ στην Ε.Τ.Ε. και αντιστρόφως είναι πολύ εύκολη και δεν υπάρχει καμία διασφάλιση για την ακεραιότητά τους (Παράρτημα II παρ. 3.4).

¹¹ Ascii Text Files

¹² Μηχανισμός διασφάλισης της ακεραιότητας δεδομένων ("data integrity"), π.χ. χρήση MD5 hash value

- Διασταύρωση καταστάσεων δικαιούχων και πληρωμών: μη τήρηση της διαδικασίας διασταύρωσης των συγκεντρωτικών καταστάσεων δικαιούχων επιδόματος και πραγματοποιηθεισών καταβολών επιδόματος (Παράρτημα II παρ. 3.1).
- Καταβολές Δώρων Χριστουγέννων: Εντοπίστηκαν καταβολές Δώρου Χριστουγέννων εκτός της περιοριστικής περιόδου καταβολής του. Ειδικότερα στο Δώρο Χριστουγέννων 2013 βρέθηκαν 41 (πρώιμες) καταβολές εντός του διαστήματος Δεκεμβρίου 2012 – Νοεμβρίου 2013 (Παράρτημα II παρ. 3.5).

Τα ευρήματα που αφορούν στις τρεις πρώτες διαδικασίες αντανakλούν αδυναμίες και ελλείψεις οι οποίες έχουν αντίκτυπο στην πλήρη εφαρμογή/υλοποίηση των οδηγιών και περιορισμών που έχουν τεθεί από την Διοίκηση ή/και την νομοθεσία και ενέχουν τον κίνδυνο έκδοσης μη νόμιμων ή μη κανονικών αποφάσεων υπαγωγής.

Τα ευρήματα που αφορούν στον επανέλεγχο προϋποθέσεων ανεργίας καταδεικνύουν αδυναμίες στην έγκαιρη διαπίστωση της ύπαρξης των αιτιών αναστολής/διακοπής της επιδότησης τακτικής ανεργίας που οδηγούν στην καταβολή αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών και δημιουργούν τον κίνδυνο απώλειας πόρων.

Η μη πιστή τήρηση της διαδικασίας καταβολής των επιδομάτων τακτικής ανεργίας και οι ελλείψεις στο σχεδιασμό δικλίδων που να διασφαλίζουν την πληρωμή επιδομάτων μόνο σε επιλέξιμους δικαιούχους, εγείρουν τον κίνδυνο μη νόμιμων πληρωμών παρατυπιών, σπατάλης και καταχρηστικών πράξεων.

3.1.2 Αδυναμίες στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα

Η παρούσα ενότητα εξετάζει το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) και το περιβάλλον του. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην συγκρότηση των ρόλων, στους ελέγχους που πραγματοποιεί η εφαρμογή στις διαδικασίες και στο πεδίο συγκεκριμένων εκτυπώσεων. Οι διαπιστώσεις αναφορικά με τον έλεγχο πρόσβασης και το περιβάλλον του ΟΠΣ παρατίθενται στην ενότητα 3.5.

Ευρήματα:

- **Διαχωρισμός καθκόντων:** Στο ΟΠΣ υπάρχουν 10 ενεργοί ρόλοι¹³, εκ των οποίων ο ρόλος του Υπεύθυνου Μονάδος/Προϊσταμένου (261 ενεργοί χρήστες), του Εργασιακού Συμβούλου (2139 ενεργοί χρήστες) και του Χρήστη Υπηρεσίας (672 ενεργοί χρήστες), ήτοι το 82,8% του συνόλου των ενεργών χρηστών, έχουν δυνατότητα να πραγματοποιήσουν όλες τις βασικές ενέργειες στο σύστημα, από την δημιουργία συναλλασσομένου στο Μητρώο έως την δημιουργία της πληρωμής (προς πίστωση στην Τράπεζα) (Παράρτημα II παρ. 10.2.1).
- **Υποχρεωτικά Πεδία:** Δεδομένα τα οποία είναι υποχρεωτικά να υπάρχουν κατά την εγγραφή του συναλλασσομένου στο Μητρώο όπως ο ΑΦΜ και ο ΑΜΚΑ, δεν χαρακτηρίζονται ως υποχρεωτικά από το σύστημα. Αποτέλεσμα είναι να υπάρχουν εγγραφές στο Μητρώο από τις οποίες λείπουν τα δεδομένα αυτά. Για τις υπαγωγές για τις οποίες απαιτείται αριθμός ενσήμων από το ΙΚΑ (το σύνολο σχεδόν των υπαγωγών) δεν ελέγχεται αν υπάρχει καταχωρημένος ο ΑΜΙΚΑ (Παράρτημα II παρ. 10.3.1).
- **Έλεγχος Διπλοκαταχωρήσεων:**
 - Κατά την καταχώρηση/ενημέρωση στο Μητρώο, ενώ γίνεται έλεγχος για το αν ο ΑΦΜ και ο ΑΜΚΑ είναι καταχωρημένος σε άλλο συναλλασσόμενο, δεν γίνεται το ίδιο και για τον ΑΜΙΚΑ (Παράρτημα II παρ. 10.3.2),
 - Προκειμένου για τους λογαριασμούς Τραπέζης, επιτρέπεται η καταχώρηση του ίδιου IBAN σε περισσότερους από έναν συναλλασσόμενους. Σε 7521 περιπτώσεις, ο ίδιος IBAN είναι καταχωρημένος ως ενεργός σε 2 πρόσωπα. Σε 101 περιπτώσεις, ο ίδιος IBAN είναι καταχωρημένος ως ενεργός σε περισσότερα από 2 πρόσωπα. Σε 214 περιπτώσεις, ο ίδιος IBAN είναι καταχωρημένος ως ενεργός σε περισσότερα από 1 πρόσωπα έχοντας πληρωμές εντός του 2013 (Παράρτημα II παρ. 10.3.2 και 10.3.3),
 - Επιπλέον, επιτρέπεται η καταχώρηση περισσότερων από έναν ενεργών λογαριασμών στο ίδιο πρόσωπο. Σε 2 περιπτώσεις, το ίδιο πρόσωπο έχει 3 ενεργούς λογαριασμούς. Σε 380 περιπτώσεις, το ίδιο πρόσωπο έχει 2 ενεργούς λογαριασμούς (Παράρτημα II παρ. 10.3.2).

¹³ Ρόλος σε ένα πληροφοριακό σύστημα είναι το δικαίωμα προσπέλασης σε ένα πακέτο ενεργειών (καταχώρησης, διόρθωσης, απεικόνισης, ακύρωσης, κλπ), ο οποίος διαμορφώνεται και αποδίδεται σύμφωνα με τα καθήκοντα των υπαλλήλων. Οι περιορισμοί και οι αναθέσεις που υπάρχουν από την νομοθεσία πρέπει να απεικονίζονται και στα δικαιώματα των ρόλων στο ΟΠΣ

- Εκτυπώσεις – Αναφορών Εγγράφων: Τα έγγραφα τα οποία ζητείται να εκτυπωθούν, όπως η Αίτηση και η Απόφαση Υπαγωγής, δημιουργούνται βάσει των στοιχείων που ισχύουν την στιγμή που ζητείται η εκτύπωση. Δεν είναι δυνατόν να αναδημιουργηθούν με τα στοιχεία τα οποία υπήρχαν την στιγμή που έγινε η αίτηση ή η υπαγωγή. Για παράδειγμα, μία εκτύπωση Απόφασης Υπαγωγής όταν εκτυπωθεί άμεσα θα αναγράφει διαφορετικά στοιχεία από μια αντίστοιχη εκτύπωση που θα ζητηθεί μετά από μήνες, χωρίς να μπορεί να προσδιοριστεί πότε έχει εκτυπωθεί η κάθε μία, καθώς δεν υπάρχει χρονοσήμανση (timestamp) της εκτύπωσης (Παράρτημα II παρ. 10.3.5).
- Καταγραφές Εγγραφών (Log): Δεν υπάρχει καταγραφή αλλαγών σε σημαντικές πληροφορίες ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα (traceability), όπως είναι οι αλλαγές στο μητρώο συναλλασσομένων (στοιχεία ταυτοποίησης, σύνδεση με τρίτους φορείς). Στην οθόνη «καταχώρησης/αλλαγής στοιχείων συσχέτισης με Τράπεζα», παρότι αναφέρεται ότι καταγράφεται ο χρόνος και ο χρήστης των αλλαγών που γίνονται, αυτό δεν συμβαίνει (Παράρτημα II παρ. 10.3.4).

Ο έλεγχος ανέδειξε σημαντικές αδυναμίες στις δικλίδες που εφαρμόζονται στο ΟΠΣ, που αφορούν στα εξής:

Η σημαντική παραχώρηση ασφαλείας και ακεραιότητας που παρέχει το ΟΠΣ στην ευρεία πλειοψηφία των χρηστών του, δίνοντάς τους την δυνατότητα να πραγματοποιούν μόνοι τους όλα τα απαιτούμενα βήματα προκειμένου να πραγματοποιηθεί μία πίστωση σε Τραπεζικό Λογαριασμό, ενέχει πολύ σημαντικό κίνδυνο για μη νόμιμες πληρωμές.

Περαιτέρω, η μη υποχρεωτική συμπλήρωση βασικών πεδίων στο Μητρώο και οι ελλείψεις στον έλεγχο διπλοκαταχωρήσεων δεν διασφαλίζουν την ακεραιότητα και πληρότητα των προσωπικών στοιχείων των δικαιούχων. Τα ανωτέρω έχουν σαν συνέπεια την αδυναμία διασταυρώσεων και ελέγχου και ενέχουν τον κίνδυνο μη νόμιμων καταβολών.

Επιπλέον, ο τρόπος που δημιουργούνται τα έγγραφα των υπαγωγών αφήνει περιθώρια σοβαρών παρερμηνειών για το περιεχόμενό τους.

Τέλος, η έλλειψη καταγραφής των αλλαγών των σημαντικών δεδομένων στο Μητρώο δυσχεραίνει τις διαδικασίες ελέγχου.

3.1.3 Αδυναμίες στην εσωτερική επισκόπηση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας

Η παρούσα ενότητα εξετάζει τον εσωτερικό μηχανισμό επισκόπησης των αποφάσεων έγκρισης και καταβολής επιδομάτων τακτικής ανεργίας που υλοποιείται από την αρμόδια Διεύθυνση Επιθεώρησης.

Ευρήματα:

- Διενέργεια εξαιρετικά περιορισμένου αριθμού τακτικών και έκτακτων ελέγχων (κατά μέσο όρο 2 έλεγχοι/μήνα) κατά την τελευταία τριετία (Παράρτημα II παρ. 9),
- Μερική μόνο υλοποίηση του τελευταίου προγράμματος τακτικών ελέγχων που καταρτίστηκε το Σεπτέμβριο 2012 (Παράρτημα II παρ. 9),
- Μη σύνταξη ετήσιου προγράμματος τακτικών ελέγχων κατά τη διάρκεια του τελευταίου 1½ έτους (Παράρτημα II παρ. 9).

Η Ομάδα Ελέγχου διαπίστωσε την εξαιρετικά περιορισμένη διενέργεια εσωτερικών επιθεωρήσεων στις εγκριθείσες υπαγωγές επιδομάτων τακτικής ανεργίας και την απουσία ετήσιου προγράμματος τακτικών ελέγχων, παράγοντες που μειώνουν σημαντικά την δυνατότητα του Οργανισμού να εντοπίζει και να διορθώνει πιθανά σφάλματα καθώς και να σχεδιάζει προληπτικά μέτρα για την αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων.

3.2 Μη επαρκής επίτευξη του στόχου ανεύρεσης εργασίας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης

Η ενότητα αυτή εξετάζει τον βαθμό υλοποίησης της διαδικασίας Εξατομικευμένης Προσέγγισης και χρήσης των μεθοδολογικών εργαλείων αυτής (κυρίως Συμβουλευτική και Ατομικό Σχέδιο Δράσης) που έχουν σκοπό την καταγραφή του επαγγελματικού προφίλ των καταγεγραμμένων ανέργων (κατάρτιση - εργασιακή εμπειρία – απασχόληση) και απώτερο στόχο την αποτελεσματική σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας.

Ευρήματα:

- Μη καθολική σύνταξη του Ατομικού Σχεδίου Δράσης. Σε επίπεδο επικράτειας διαπιστώθηκε ότι μόνο στο 28,78% των ενεργών δελτίων ανεργίας έτους 2013

συντάχθηκαν Ατομικά Σχέδια Δράσης (ήτοι σε 115.878 επί συνόλου 402.666 περιπτώσεων ανέργων). (Παράρτημα II παρ. 2.4),

- Μη πραγματοποίηση της διαδικασίας επιβεβαίωσης ύπαρξης ευκαιρίας απασχόλησης και μη απόδειξη της σχετικής ενημέρωσης του ανέργου σε αντίθετη περίπτωση (Παράρτημα II παρ. 2.4),
- Μη εφαρμογή των μεθοδολογικών εργαλείων εξατομικευμένης προσέγγισης και μη αναζήτηση της οριζόμενης «Δήλωσης μη Αποδοχής» (Παράρτημα II παρ. 2.4).

Τα ανωτέρω ευρήματα καταδεικνύουν την περιορισμένη χρήση των μεθοδολογικών εργαλείων της εξατομικευμένης προσέγγισης και ως εκ τούτου την ανεπαρκή εφαρμογή αυτής με απώτερη συνέπεια την μη πλήρη επίτευξη ενός εκ των βασικότερων στόχων του ΟΑΕΔ, εκείνου της αποτελεσματικής σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας και της καταπολέμησης της ανεργίας.

3.3 Ζητήματα ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών

Η παρούσα ενότητα αξιολογεί την διαδικασία που διέπει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα επιδόματα τακτικής ανεργίας (εφ' εξής χρέη), εξετάζοντας τον σχεδιασμό, την καταλληλότητα και την συνέπεια του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικών δικλίδων σε σχέση με την διαχείριση, την παρακολούθηση και την είσπραξη τους. Ο έλεγχος διαπίστωσε αδυναμίες και ελλείψεις στο εφαρμοζόμενο σύστημα δικλίδων:

Ευρήματα:

Διαχείριση Αχρεωστήτως Καταβληθεισών Παροχών

- Μη τήρηση της «επί αποδείξει» παραλαβής από τον υπόχρεο των αποφάσεων ανάκλησης ή διακοπής επιδότησης των αυτοματοποιημένων αδρανοποιήσεων· μη τήρηση της υποχρέωσης άμεσης γνωστοποίησης του χρέους στον υπόχρεο· μη επιβολή των νομίμων κυρώσεων για τις περιπτώσεις μη συμμορφώσεως του οφειλέτη (Παράρτημα II παρ. 6),
- Παράλειψη λήψεως «άλλων» ενεργειών εκ μέρους των ΚΠΑ2 προς επιστροφή των εγκεκριμένων χρεών, πέραν του αυτοματοποιημένου συμψηφισμού με τρέχουσες ή μελλοντικές παροχές (Παράρτημα II παρ. 6).

Παρακολούθηση Αχρεωστήτως Καταβληθεισών Παροχών

- Μη ύπαρξη άμεσα διαθέσιμων και αναλυτικών αναφορών παρακολούθησης της κατάστασης και πορείας είσπραξης των χρεών. Η υφιστάμενη πληροφόρηση αφορά μόνο σε διάκριση μεταξύ εγκεκριμένων και καταγεγραμμένων χρεών. Τα ποσά που προέρχονται από αχρεωστήτως καταβληθέντα επιδόματα τακτικής ανεργίας και καταχωρήθηκαν στο ΟΠΣ την περίοδο 1-1-2013 έως 12-6-2014 ανήλθαν σε 17,7 εκατ. ευρώ από τα οποία το 95% (16,8 εκατ. ευρώ) αφορά σε ανείσπρακτα εγκεκριμένα χρέη και το 5% (0,88 εκατ. ευρώ) σε μη εγκεκριμένα από τα ΚΠΑ2 καταγεγραμμένα χρέη. Τα αντίστοιχα ποσά αναφορικά με το σύνολο των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών που καταχωρήθηκαν στο ΟΠΣ την ανωτέρω περίοδο ανήλθαν σε 41,5 εκατ. ευρώ από τα οποία το 83% (34,3 εκατ. ευρώ) αφορά σε ανείσπρακτα εγκεκριμένα χρέη και το 17% (7,3 εκατ. ευρώ) σε μη εγκεκριμένα από τα ΚΠΑ2 καταγεγραμμένα χρέη (Παράρτημα II παρ. 6 - Πίνακας 1 και 2),
- Μη ορθή λογιστική παρακολούθηση των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών. Οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές καταχωρίζονται σε κωδικό εσόδου του λογιστικού συστήματος, εφόσον έχουν βεβαιωθεί και εισπραχθεί από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ χωρίς προηγουμένως να έχουν καταχωρηθεί ως εισπρακτέες απαιτήσεις και επομένως να έχουν βεβαιωθεί ως έσοδα, όταν καταχωρίζονται στο ΟΠΣ υπό την μορφή εγκεκριμένων χρεών (Παράρτημα II παρ. 6 - Πίνακας 3),
- Μη ύπαρξη τυποποιημένου τρόπου υπολογισμού του προϋπολογισθέντος κωδικού εσόδου «5529 – Λοιπές Επιστροφές ποσών που καταβλήθηκαν χωρίς να οφείλονται» και μη τήρηση της διαδικασίας αναμόρφωσης και διόρθωσης αυτού. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε σημαντική απόκλιση μεταξύ των απολογιστικών και προϋπολογιστικών στοιχείων του εν λόγω κωδικού, η οποία την τελευταία τριετία διαμορφώθηκε ως εξής: το 2012 ανήλθε σε 1.814%, το 2013 σε 789% και το πρώτο τετράμηνο του 2014 σε 122% και σε καμία περίπτωση δεν επιχειρήθηκε εφαρμογή της διαδικασίας αναμόρφωσης αυτών (Παράρτημα II παρ. 6 - Πίνακας 3),
- Μη ύπαρξη διαδικασίας παρακολούθησης και διόρθωσης των χρεών που εντοπίζονται ως ευρήματα στις εκθέσεις ελέγχου της Διεύθυνσης Επιθεώρησης. Στις σχετικές εκθέσεις περιόδου 2012-2013 διαπιστώθηκε η ύπαρξη χρεών - που δεν είχαν εντοπιστεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες - ύψους 581,2 χιλ. ευρώ που αφορούσαν σε 127 περιπτώσεις ωφελούμενων. Σε δειγματοληπτικό έλεγχο επί των ανωτέρω περιπτώσεων διαπιστώθηκε ότι μόλις το 19,5% των χρεών αυτών καταχωρήθηκαν στο ΟΠΣ ως

εγκεκριμένα χρέη, ώστε να συμψηφιστούν με μεταγενέστερη καταβολή (συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι από χρέη ύψους 63,9 χιλ. που εντοπίστηκαν σε ελέγχους ευρώ καταχωρήθηκαν στο ΟΠΣ τα 12,5 χιλ. ευρώ) (Παράρτημα ΙΙ παρ. 6- Πίνακες 4 και 5).

Είσπραξη Αχρεωστήτως Καταβληθεισών Παροχών

➤ Την περίοδο 1ος/2013 – 4ος/2014 οι επιστροφές χρεών ανήλθαν σε 11,2 εκατ. ευρώ, καλύπτοντας το 26% των συνολικών (καταγεγραμμένων και εγκεκριμένων) αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών ύψους 41,5 εκατ. ευρώ (Παράρτημα ΙΙ παρ. 6– Πίνακας 3).

Η Ομάδα Ελέγχου μέσω των ανωτέρω ευρημάτων διαπίστωσε τη μη πιστή και μη ενιαία τήρηση της υφιστάμενης διαδικασίας ανάκτησης χρεών εκ μέρους των ΚΠΑ2, τη μη ύπαρξη ολοκληρωμένων συστημάτων και αναφορών παρακολούθησής τους και εν τέλει τη μη τακτική και στοχευμένη είσπραξή τους. Στην απουσία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης/διαχείρισης των εν λόγω χρεών με έμφαση στην ανάκτησή τους, ελοχεύει για τον Οργανισμό ο κίνδυνος απώλειας/διαφυγής πόρων.

3.4 Καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των ενστάσεων

Η ενότητα αυτή εξετάζει τις εσωτερικές διαδικασίες που εφαρμόζονται στη διαχείριση των α' και β' βαθμού ενστάσεων επί των αποφάσεων τακτικής επιδότησης ανεργίας, με επίκεντρο την ύπαρξη και την λειτουργία εσωτερικών δικλίδων όσον αφορά στη συμμόρφωση της διαχείρισής τους με την κείμενη νομοθεσία και τους κανονισμούς. Στο πεδίο ελέγχου της ενότητας αυτής δεν περιλαμβάνεται η ποιοτική αξιολόγηση των σχετικών αποφάσεων.

Ευρήματα:

- Παράλειψη της «επί αποδείξει» παράδοσης του αντιγράφου απόφασης αδρανοποίησης ή απόρριψης επιδότησης στον ενδιαφερόμενο (Παράρτημα ΙΙ παρ. 5),
- Μη τήρηση του χρονικού περιορισμού διαβίβασης του εντύπου α' βαθμού ενστάσεως στην αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση εντός 8 ημερών από την παραλαβή του (Παράρτημα ΙΙ παρ. 5),

➤ Σημαντική παρέκκλιση διεκπεραίωσης των β' βαθμού ενστάσεων εντός 120 ημερών από την παραλαβή τους: στις 20.5.2014 είχε εξυπηρετηθεί μόλις το 36% των ενστάσεων έτους 2013. (Παράρτημα II παρ. 5).

Ο έλεγχος εντόπισε αποκλίσεις από τους χρονικούς περιορισμούς διαβίβασης και διεκπεραίωσης των εν λόγω ενστάσεων που έχουν τεθεί από την νομοθεσία και την Διοίκηση του ΟΑΕΔ, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εξαιρετικά μεγάλου όγκου εκκρεμών υποθέσεων και την μη αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ενισταμένων πολιτών.

3.5 Ζητήματα ασφαλείας στο ΟΠΣ και στο περιβάλλον του

Η Ομάδα Ελέγχου πραγματοποίησε έλεγχο στο ΟΠΣ και στο περιβάλλον του. Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται τα ευρήματα όσον αφορά στον Έλεγχο Πρόσβασης και στην ασφάλεια των ηλεκτρονικών υπολογιστών που χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση στο ΟΠΣ. Αναφορικά με την συγκρότηση των ρόλων, τους ελέγχους που πραγματοποιεί η εφαρμογή στις διαδικασίες και τις εκτυπώσεις των υπαγωγών, βλ. ενότητα 3.1.2.

3.5.1 Ο έλεγχος πρόσβασης στο ΟΠΣ δεν συμμορφώνεται με το ISO 27000

Ευρήματα:

➤ Δεν είναι υποχρεωτική η αλλαγή συνθηματικού (password) σε τακτά διαστήματα¹⁴. Η υποχρεωτική αλλαγή συνθηματικού σε τακτά χρονικά διαστήματα διασφαλίζει ότι σε περίπτωση που κάποιο συνθηματικό διαρρεύσει σε μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για περιορισμένο μόνο χρονικό διάστημα. Η ανάγκη καθίσταται επιτακτικότερη ενόψει του ότι -κατά δήλωση υπάλληλων του ΚΠΑ2- τα συνθηματικά κοινοποιούνται εντός των περιφερειακών υπηρεσιών (κατά παράβαση των κανόνων ασφαλείας) ώστε να χρησιμοποιούνται από έκτακτο προσωπικό (Stage, πενταμηνίτες) για το οποίο είτε δεν προβλέπεται η δημιουργία λογαριασμών είτε αυτό γίνεται με καθυστέρηση (Παράρτημα II παρ. 10.1.1).

¹⁴ ISO 27000, 11.5.3 Password management system (d)

- Τα συνθηματικά δεν φυλάσσονται κωδικοποιημένα στην βάση δεδομένων¹⁵. Οι πρακτικές στα μεγάλα σύγχρονα συστήματα είναι τα συνθηματικά των χρηστών να φυλάσσονται στην βάση κωδικοποιημένα, ώστε ούτε οι διαχειριστές (administrators) της βάσης ούτε πιθανοί εισβολείς να μπορούν να τα δουν και να τα χρησιμοποιήσουν (Παράρτημα II παρ. 10.1.2).
- Δεν υπάρχει πολιτική για υποχρεωτική αλλαγή των αρχικών συνθηματικών /Τα αρχικά συνθηματικά ταυτίζονται με το όνομα λογαριασμού (username)¹⁶. Από τους συνολικά 3707 λογαριασμούς με ενεργό ρόλο, στους 802 το συνθηματικό ταυτίζεται με το username (ποσοστό 21,6%). Η πρώτη προσπάθεια για την παραβίαση ενός λογαριασμού γίνεται δοκιμάζοντας ως συνθηματικό το username, οπότε ο κίνδυνος αυτός είναι σημαντικός (Παράρτημα II παρ. 10.1.3).
- Τα εύκολα συνθηματικά δεν αποκλείονται¹⁷. Δεν υπάρχει μηχανισμός ο οποίος να αποτρέπει τους χρήστες να χρησιμοποιούν εύκολα συνθηματικά. Από τους 3707 λογαριασμούς με ενεργό ρόλο, στους 1474 (ποσοστό 39,7%) το συνθηματικό είναι πολύ εύκολο να ανιχνευθεί (μικρός αριθμός, έτος/ημερομηνία, τηλ. αριθμός, μικρό όνομα χρήστη, κλπ.) ενώ τα υπόλοιπα 1433 (ποσοστό 38,6%) είναι σχετικά αποδεκτά. Ελάχιστα από αυτά περιλαμβάνουν σύμβολα (~!@#%&*()+[]{}|\?/><) τα οποία όταν περιλαμβάνονται αυξάνουν την ασφάλεια (Παράρτημα II παρ. 10.1.4).
- Δεν υπάρχουν αντίμετρα για την περίπτωση «επίθεση ωμής βίας» (brute force attack/Reverse brute force attack). Δεδομένου ότι από τους 3707 λογαριασμούς με ενεργό ρόλο, οι 2188 (ποσοστό 59%) έχουν συνθηματικό που αποτελείται από 1 έως 6 χαρακτήρες (1442 αριθμητικά μόνο, 239 με χαρακτήρες μόνο, 507 μικτά αριθμοί και χαρακτήρες), η απουσία αντιμέτρων για brute force attack/Reverse brute force attack καθιστά πιθανή την ανίχνευσή τους μέσω προγραμμάτων (scripts) τα οποία μπορούν να τρέξουν στον φυλλομετρητή (Παράρτημα II παρ. 10.1.5).

Τα Διεθνή Πρότυπα για την Πληροφορική (σειρά ISO 27000) θέτουν κανόνες για την οργάνωση και λειτουργία των Πληροφοριακών Συστημάτων. Ο έλεγχος του ΟΠΣ για την συμμόρφωση με τα εν λόγω πρότυπα όσον αφορά τον έλεγχο πρόσβασης στο σύστημα,

¹⁵ ISO 27000, 11.2.3 User password management, (g)

¹⁶ ISO 27000, 11.2.3 User password management (b), (e), 11.5.3 Password management system (d)

¹⁷ ISO 27000, 11.3.1 Password use (d), 11.5.3 Password management system (c)

έδειξε σημαντικές ελλείψεις που θέτουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα και την ακρίβεια των δεδομένων του.

3.5.2 Ο έλεγχος προσπέλασης στα προγράμματα έχει σημαντικά κενά ασφαλείας

Ευρήματα:

➤ Στο ΟΠΣ, ο ρόλος που έχει αποδοθεί στον χρήστη δεν καθορίζει δικαίωμα προσπέλασης σε συγκεκριμένες ενέργειες, απλά καθορίζει ποιές υπερσυνδέσεις για ενέργειες θα είναι ορατές στην οθόνη του. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι ο χρήστης μπορεί -με επέμβαση στο URL του φυλλομετρητή- να προσπελάσει οποιαδήποτε οθόνη/πρόγραμμα επιθυμεί. Για παράδειγμα, οποιοσδήποτε χρήστης με οποιοδήποτε ρόλο μπορεί να επέμβει στο URL της αρχικής σελίδας και να το παραλλάξει ώστε να εισέλθει στο πρόγραμμα διαχείρισης χρηστών, όπου απρόσκοπτα μπορεί να αλλάξει τα δικαιώματα οποιουδήποτε χρήστη (και του εαυτού του συμπεριλαμβανομένου) (Παράρτημα II παρ. 10.2.2).

Εκμεταλλεούμενοι την παραπάνω αδυναμία, χρήστες με βασικές γνώσεις πληροφορικής μπορούν να ακυρώσουν στην πράξη τις πολιτικές δικαιωμάτων που έχουν οριστεί.

3.5.3 Επιδόσεις του ΟΠΣ

Ευρήματα:

➤ Η απόκριση του ΟΠΣ δεν είναι πάντα επαρκής. Επιπλέον υπήρξε εμφανής επιδείνωση της απόκρισης με την αύξηση της κίνησης μέσα στο Μαΐο (ΚΠΑ2 Αγ. Παρασκευής). Σε αρκετές περιπτώσεις εξαγωγής αναφορών το σύστημα αδυνατεί να επιστρέψει αποτελέσματα (δημιουργείται «Internal Server Error») (Παράρτημα II παρ. 10.3.6).

3.5.4 Ζητήματα ασφάλειας των ηλεκτρονικών υπολογιστών

Ευρήματα:

➤ **Παρουσία κακόβουλου λογισμικού.** Στο ΚΠΑ2 Αγ. Παρασκευής παρασχέθησαν 2 υπολογιστές για την διευκόλυνση του ελέγχου. Στο ένα από αυτά διαπιστώθηκε μπλοκαρισμένο και ανενεργό Antivirus (Panda), ενώ και στα δύο διαπιστώθηκε παρουσία κακόβουλου λογισμικού (Worm palevo, Worm balero, Trojan Graftor, Trojan MalPack-E, Trojan tbl-G). Ανάλογα μολυσμένα αρχεία ανιχνεύτηκαν και στα κοινόχρηστα αρχεία (shared folders) του υποδικτύου του ΚΠΑ2.

Το κακόβουλο λογισμικό (Trojan) Win32/Cryptor που ανιχνεύθηκε και στους δύο υπολογιστές μολύνει άμεσα όποιο USB Flash Drive συνδεθεί σε αυτά.

Λόγω του κακόβουλου λογισμικού (worm) Conflicker, η IP του ΟΑΕΔ προς το διαδίκτυο (212.205.0.30) βρέθηκε blacklisted σε σχετικό site ασφαλείας (RBL) κατά τον έλεγχο την 06.04.2014. Την 09.06.2014 όμως σε επανέλεγχο, η καταχώρηση είχε διαγραφεί. Επίσης, η μηχανή αναζήτησης της Google υποχρεώνει τον χρήστη πίσω από την IP 212.205.0.30 σε δοκιμασία νοημοσύνης (captcha) για την χρήση των υπηρεσιών της (Παρατηρήθηκε καθ' όλη την περίοδο 01.04.2014 έως 07.06.2014) (Παράρτημα II παρ. 10.4.1).

➤ **Δικαιώματα χρηστών.** Στον ένα υπολογιστή διαπιστώθηκε μόνο λογαριασμός με δικαιώματα διαχειριστή (administrator). Στα κοινόχρηστα αρχεία του υποδικτύου του ΚΠΑ2 υπάρχουν αρχεία απλού κειμένου (txt) με το όνομα "kodikos admin.txt" τα οποία περιέχουν ένα συνθηματικό το οποίο δοκιμάστηκε και δίνει προσπέλαση διαχειριστή τουλάχιστον στον υπολογιστή που έχει δύο χρήστες (administrator+user) (Παράρτημα II παρ. 10.4.2).

➤ **Απόκριση δικτύου.** Παρατηρήθηκαν συχνές διακοπές λειτουργίας σε βαθμό πέραν του αποδεκτού. Ο Proxy συχνά παρουσιάζει αρρυθμίες και καθυστερήσεις (Ping response time: 1000-1500ms). Οι καθυστερήσεις μπορεί εν μέρει να οφείλονται και σε κακόβουλο λογισμικό (Παράρτημα II παρ. 10.4.3).

Η ασφάλεια και η ορθή λειτουργία των ηλεκτρονικών υπολογιστών των ΚΠΑ2 είναι σημαντικά, καθώς αυτοί χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση και χρήση του ΟΠΣ.

Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές των χρηστών παρουσιάζουν θέματα ασφαλείας. Η χρήση του υπολογιστή με δικαιώματα διαχειριστή, ιδίως από χρήστες χωρίς ειδικευμένες γνώσεις, αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του υπολογιστή και του τοπικού δικτύου.

Υπολογιστές έξω από τον ΟΑΕΔ μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στα συστήματα του ΟΑΕΔ μέσω των μολυσμένων με κακόβουλο λογισμικό υπολογιστών. Η εποπτεία της Δνσης Μηχανογράφησης δεν είναι επαρκής.

Τα μέτρα ασφαλείας του χώρου κεντρικών πληροφοριακών συστημάτων, οι διαδικασίες αντιγράφων ασφαλείας και αδιάλειπτης λειτουργίας βρίσκονται σε πολύ καλό επίπεδο.

4. Συστάσεις

Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι προτάσεις/συστάσεις της ομάδας ελέγχου προς τον ΟΑΕΔ, οι οποίες βασίστηκαν στα συμπεράσματα που προέκυψαν κατά την αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικών δικλίδων του φορέα. Η αποδοχή από τον ΟΑΕΔ των ανωτέρω συστάσεων και η λήψη των κατάλληλων μέτρων για την ανάπτυξη και εφαρμογή αντίστοιχων διαδικασιών, δύνανται να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη λειτουργία του ΟΑΕΔ, παράλληλα με την διασφάλιση της νομιμότητας και κανονικότητας των συναλλαγών του.

4.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στα στάδια χορήγησης επιδόματος τακτικής ανεργίας

4.1.1 Αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες έγκρισης, επανελέγχου και καταβολής του επιδόματος τακτικής ανεργίας

Αναφορικά με τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν στην διαδικασία αιτήσεως επιδότησης τακτικής ανεργίας, το Ε.Σ. συστήνει στην Διοίκηση του Οργανισμού να προβεί σε διόρθωση των σχετικών εντύπων (αίτηση και Υ.Δ των επιδοτούμενων) ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωσή τους με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που απορρέουν από αυτές (π.χ. ενστάσεις).

Όσον αφορά την αντιμετώπιση των ζητημάτων νομιμότητας και κανονικότητας των αποφάσεων υπαγωγής, τα θέματα παραβατικότητας επί των υποβαλλομένων δηλώσεων ή/και δικαιολογητικών από τους επιδοτούμενους και την επιβεβαίωση των προϋποθέσεων ανεργίας καθ' όλη την διάρκεια της επιδότησης (η οποία διατήρηση βεβαιώνεται με την προσκόμιση σχετικής Υ.Δ. και μόνο από τον επιδοτούμενο κατά τις υποχρεωτικές του εμφανίσεις), το Ε.Σ. συστήνει στην Διοίκηση του Οργανισμού να προβεί:

- Στην αυστηρή τήρηση του διαχωρισμού καθηκόντων των υπαλλήλων (καταγραφή, επεξεργασία, έλεγχος, έγκριση, εποπτεία), στην πιστή εφαρμογή των σχετικών όρων εξουσιοδότησης και στην ουσιαστική αποτύπωση των ανωτέρω δεσμεύσεων επί των

σχετικών εντύπων, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενσωμάτωση αυτών στα δικαιώματα των χρηστών του ΟΠΣ, ώστε να εφαρμόζονται οι περιορισμοί και οι οδηγίες που έχουν τεθεί από την Διοίκηση ή/και την νομοθεσία,

- στην επέκταση του υφιστάμενου πρωτοκόλλου συνεργασίας με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ώστε να επιτευχθεί η διεπαφή των συστημάτων με στόχο την άμεση, πλήρη και μαζική παροχή των ατομικών λογαριασμών ασφάλισης καθώς και των περιπτώσεων ακύρωσης ενσήμων των επιδοτούμενων. Επιπλέον, στον σχεδιασμό αυτόματου τρόπου υπολογισμού της επιδότησης μέσω της ηλεκτρονικής επεξεργασίας των ανωτέρω δεδομένων ώστε να μειωθούν οι περιπτώσεις σχετικών σφαλμάτων και να απελευθερωθεί χρόνος απασχόλησης κατά το στάδιο επεξεργασίας και ελέγχου αυτών. Προϋπόθεση για την επιτυχή διεπαφή είναι η ευθυγράμμιση των πεδίων-κλειδιών στα Μητρώα των δύο Οργανισμών,
- στη βελτίωση του τρόπου ταυτοποίησης των ανέργων μεταξύ του ΟΠΣ και του Π.Σ. «Εργάνη» (ΑΜΚΑ και ΑΦΜ) ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι περιπτώσεις αδυναμίας ταυτοποίησης κατά την ημερήσια διασταύρωση των στοιχείων μεταξύ των δύο συστημάτων. Επίσης, στην εφαρμογή μίας ενιαίας τυποποιημένης διαδικασίας για την παρακολούθηση των περιπτώσεων μη ταυτοποίησης,
- στο σχεδιασμό υποσυστήματος ενημέρωσης του ΟΠΣ με τις περιπτώσεις επιδοτούμενων που εντοπίζονται στους ελέγχους του ΣΕΠΕ, όπως περιπτώσεις σχετικές με αδήλωτη εργασία, πλαστές/εικονικές καταγγελίες σύμβασης, κ.α. με απώτερο στόχο την αυτόματη αδρανοποίηση τους. Επιπλέον, στον σχεδιασμό διαδικασίας τακτικής ενημέρωσης του ΣΕΠΕ με περιπτώσεις πιθανής παραβατικότητας που προκύπτουν κατά την διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών επιδότησης, π.χ. αδήλωτης εργασίας (δήλωση οικειοθελούς αποχώρησης → αναγγελία νέας πρόσληψης → καταγγελία σύμβασης εντός σύντομου χρονικού διαστήματος), κ.λπ. για περαιτέρω έλεγχο,
- στην ανάπτυξη συνεργασίας με την ΗΔΙΚΑ Α.Ε., ώστε να επιτευχθεί διασταύρωση των τηρούμενων σε αυτήν αρχείων συντάξεων με τις περιπτώσεις ενεργών επιδοτήσεων και αιτήσεων επιδότησης του ΟΑΕΔ. Η εφαρμογή της διαδικασίας αυτής θα διασφαλίσει τον εντοπισμό και την διόρθωση περιπτώσεων ενεργών επιδοτήσεων που έχουν εγκριθεί βάσει αναληθών ή/και μη έγκαιρων δηλώσεων περί της λήψης σύνταξης από τον επιδοτούμενο, ενώ περαιτέρω θα εισάγει και θα καθιερώσει τον αυτοματοποιημένο τακτικό έλεγχο της υποχρεωτικής συνδρομής της εν λόγω προϋπόθεσης επιδότησης καθ' όλη την διάρκεια αυτής,

- στην δημιουργία διεπαφής με την ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών, μέσω της οποίας να παρέχονται στον ΟΑΕΔ οι απαραίτητες εισοδηματικές/οικονομικές πληροφορίες και να επαληθεύονται αυτοματοποιημένα τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας του δικαιούχου,
- στην δημιουργία ή ενίσχυση της ηλεκτρονικής ανταλλαγής στοιχείων με τις κατά περίπτωση Αρμόδιες Αρχές (Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμους, Π.Ε.Δ.Υ., Υπουργείο Εθνικής Άμυνας) με σκοπό να επαληθεύονται τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας του δικαιούχου.

Σε κάθε περίπτωση και μέχρι την επίτευξη των ανωτέρω συνεργασιών ο Οργανισμός οφείλει να εφαρμόζει δειγματοληπτικό έλεγχο¹⁸ επί των υποβληθεισών Υ.Δ. κατά τις υποχρεωτικές εμφανίσεις του επιδοτούμενου για την επιβεβαίωση της ύπαρξης των προϋποθέσεων ανεργίας καθ' όλη την διάρκεια της επιδότησης του.

- στη διασταύρωση των καταστάσεων δικαιούχων επιδότησης και τελικών πληρωμών από το ΟΠΣ. Το αρχείο καταγραφής (Log File) της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος θα πρέπει να περιλαμβάνει τον ΑΦΜ του πρώτου δικαιούχου και αυτός να διασταυρώνεται από το ΟΠΣ με τον ΑΦΜ του Μητρώου του, έτσι θα εξασφαλιστεί ότι ο δικαιούχος του Τραπεζικού Λογαριασμού είναι ο συναλλασσόμενος του ΟΑΕΔ. Παράλληλα, θα πρέπει να καταστεί μη εφικτή η παρέμβαση στο αρχείο πληρωμών (προς πίστωση σε λογαριασμούς) που διαβιβάζεται στην Ε.Τ.Ε. καθώς και του αρχείου καταγραφής που επιστρέφεται από την Ε.Τ.Ε.. Τα ανωτέρω αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την ασφάλεια και ακεραιότητα των εντελλομένων πληρωμών,
- στην αυστηρή τήρηση των διατάξεων περί του χρόνου περιοδικής καταβολής των τακτικών επιδομάτων, καθώς και αυτών των Δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα,
- στην πιστή και ενιαία εφαρμογή των υφιστάμενων διαδικασιών (διασταύρωση των καταστάσεων δικαιούχων επιδόματος τακτικής ανεργίας και σχετικών πληρωμών, κ.α.) από τα ΚΠΑ2 και στην περιοδική εποπτεία τους από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις.

¹⁸ Κατ' εφαρμογή της παρ.3 του αρθρ.10 του ν.3230/04 («...να διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο σε τουλάχιστον 5% των Υ.Δ.του ν.1599/86 που υποβλήθηκαν...»)

4.1.2 Αδυναμίες στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα

Υποχρεωτικά Πεδία

Συστήνεται η υποχρεωτική καταχώρηση ΑΦΜ, ΑΜΚΑ και ΑΜΙΚΑ κατά την δημιουργία συναλλασσομένου στο Μητρώο και ο έλεγχος της ύπαρξή τους κατά την διαδικασία της πληρωμής.

Έλεγχος Διπλοκαταχωρήσεων

Συστήνεται ο έλεγχος για διπλές καταχωρήσεις του ΑΜΙΚΑ και του ΙΒΑΝ.

Εκτυπώσεις Αναφορών-Εγγράφων

Για την αποφυγή παρερμηνειών συστήνεται να γίνουν βελτιώσεις/αλλαγές στο σύστημα εκτυπώσεων.

Καταγραφές Εγγραφών (Log)

Οι αλλαγές σε σημαντικές πληροφορίες πρέπει να καταγράφονται ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα (Traceability), όπως είναι οι αλλαγές σε σημαντικές πληροφορίες του μητρώου συναλλασσομένων (στοιχεία ταυτοποίησης, σύνδεση με τρίτους φορείς).

4.1.3 Αδυναμίες στην εσωτερική επισκόπηση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας

Αναφορικά με τις αδυναμίες στην εσωτερική επισκόπηση των αποφάσεων υπαγωγής το Ε.Σ. συστήνει τη συστηματικότερη αξιολόγηση των διαδικασιών έκδοσης αποφάσεων υπαγωγής από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την τακτική εφαρμογή ετήσιου προγράμματος ελέγχου στοχευμένου σε πεδία ελέγχου υψηλού κινδύνου και την εισαγωγή διαδικασιών επαναξιολόγησης και ποιοτικού ελέγχου. Παράλληλα συστήνεται ο σχεδιασμός ελέγχων μέσω του ΟΠΣ, είτε με άμεση πρόσβαση στην βάση δεδομένων είτε με την χρήση εξειδικευμένων αναφορών.

Περαιτέρω, προτείνεται η έκδοση εγχειριδίου ελέγχου στο οποίο θα αποτυπώνονται οι ανωτέρω ελεγκτικές διαδικασίες και θα δίνεται έμφαση στη διατύπωση του σκοπού, του εύρους, της αποστολής, των εξουσιών και των ευθυνών της εν λόγω Διεύθυνσης.

4.2 Μη επαρκής επίτευξη του στόχου ανεύρεσης εργασίας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης

Αναφορικά με τις ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στη διαδικασία εφαρμογής των μεθοδολογικών εργαλείων εξατομικευμένης προσέγγισης και σύνταξης Ατομικών Σχεδίων Δράσης προκειμένου να επιτυγχάνεται στο μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό η σύζευξη Προσφοράς-Ζήτησης Εργασίας (Βλέπε ενότητα 3.2) το Ε.Σ. προτείνει:

- την ενδυνάμωση του ρόλου του Εργασιακού Συμβούλου και την αποκλειστική ενασχόληση των υφιστάμενων υπαλλήλων της εν λόγω ειδικότητας με την υλοποίηση της Εξατομικευμένης Προσέγγισης και των Ατομικών Σχεδίων έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η τακτική και ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ Εργασιακού Συμβούλου και ανέργου. Με αυτόν τον τρόπο αμφότεροι θα αποδεικνύουν έμπρακτα και τεκμηριωμένα το ενδιαφέρον τους και τις προσπάθειές τους για ανεύρεση κατάλληλης εργασίας ανάλογα με το προφίλ του κάθε ανέργου σε τακτά χρονικά διαστήματα,
- τον καθορισμό ενός αυστηροτέρου πλαισίου υποχρεώσεων των επιδοτούμενων ανέργων έτσι ώστε να αποδεικνύεται ότι αναζητούν ενεργητικά εργασία και ότι καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους και να αυξήσουν τις προοπτικές απασχόλησής τους,
- τον σχεδιασμό και την εφαρμογή αξιολογικών εργαλείων για την προβλεπόμενη από τον κανονισμό εκτίμηση της απόδοσης των ανέργων στην αγορά εργασίας,
- την υιοθέτηση αυστηροτέρων ελέγχων προκειμένου να διασφαλίζεται η υποχρεωτική σύνταξη Ατομικού Σχεδίου Δράσης όλων των ανέργων αλλά και η συνεχής και ουσιαστική παρακολούθηση/εποπτεία των προβλεπομένων διαδικασιών αναφορικά με τη δραστηριότητα της αναζήτησης εργασίας,
- τον ορισμό α) ετήσιου στόχου σύνταξης Ατομικών Σχεδίων Δράσης προκειμένου να υπάρχει εναρμόνιση και με τις επιταγές της Ε.Ε, λαμβάνοντας υπόψη και τις δυσμενείς προοπτικές της αγοράς εργασίας όσο η οικονομική ανάκαμψη στην Ελλάδα είναι σε εξέλιξη και β) διαδικασιών αποτίμησης αυτών των στόχων,
- την σύνδεση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης με τον Αριθμό Μητρώου του ΟΑΕΔ (και όχι με το Δελτίο Ανεργίας) του κάθε ανέργου ή εναλλακτικά -στην περίπτωση δημιουργίας νέου Δελτίου Ανεργίας για το ίδιο άτομο- να μεταφέρονται στο ΟΠΣ όλα τα παλαιά στοιχεία και να επικαιροποιούνται στο νέο Δελτίο.

4.3 Ζητήματα ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών

Σε συνέχεια των αδυναμιών και ελλείψεων που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο στο πεδίο των αχρεωστήτως καταβληθέντων επιδομάτων (βλ. ενότητα 3.3) το Ε.Σ. συστήνει στην Διοίκηση του Οργανισμού, να προβεί, μέσω των αρμοδίων Διευθύνσεών του:

- στη δημιουργία αναφορών με κατάλληλες, έγκαιρες, επίκαιρες και ακριβείς πληροφορίες, μέσω της επεξεργασίας των υφιστάμενων δεδομένων του ΟΠΣ. Επιπλέον η δυνατότητα ταξινόμησης των πληροφοριών αυτών ανά είδος παροχής, ενεργειών (αριθμός οχλήσεων κ.α.), κατάστασης (σε ένσταση, ρύθμιση, δικαστικές ενέργειες, επιβολή κυρώσεων κ.α.), ωρίμανσης (ημέρες καθυστέρησης κ.α.) θα διευκολύνει την αξιοποίησή τους. Επίσης, στη διεπαφή του ΟΠΣ με το σύστημα Λογιστικής και Οικονομικής Διαχείρισης και στη διόρθωση της λογιστικής απεικόνισής τους, ώστε να καταστεί έγκυρη, άμεση και συγκρίσιμη η παρακολούθησή τους,
- στην θέσπιση μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου που θα διασφαλίσουν την πιστή και ενιαία εφαρμογή της υφιστάμενης διαδικασίας ανάκτησής τους. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με: α) την εποπτεία των ενεργειών των ΚΠΑ2 από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις, μέσω της παρακολούθησης και ποιοτικής αξιολόγησης των αναφορών εξέλιξης της ανωτέρω διαδικασίας σε τακτά χρονικά διαστήματα και β) την εντατικοποίηση των ελέγχων στο εν λόγω πεδίο της Διεύθυνσης Επιθεώρησης και την εισαγωγή διαδικασίας επαναξιολόγησης (follow-up) των αποτελεσμάτων ελέγχου της. Με την εφαρμογή των ανωτέρω μηχανισμών ο ΟΑΕΔ θα μπορεί άμεσα να εντοπίζει και να διορθώνει πιθανά σφάλματα και με αυτόν τον τρόπο να διασφαλίζει την εφαρμογή των πολιτικών και των εσωτερικών του κανονισμών,
- στον επαναπροσδιορισμό του τρόπου υπολογισμού των προϋπολογισθέντων εσόδων από επιστροφές χρεών - ως βάση υπολογισμού θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η ιστορικότητα των απολογιστικών στοιχείων, οι σχετικές αναφορές του ΟΠΣ, κ.λπ. - ώστε να αναδεικνύεται με αυτόν τον τρόπο η σημαντικότητα του μεγέθους και οι πραγματικές αποκλίσεις σε σχέση με τα απολογιστικά στοιχεία, γεγονότα που θα σηματοδοτήσουν την ανάγκη εφαρμογής σχετικού σχεδίου δράσης (π.χ. στόχων συλλογής χρεών κ.α.).

Συμπερασματικά, η ύπαρξη ολοκληρωμένων αναφορών παρακολούθησης και η ποιοτική αξιολόγηση των πληροφοριών τους θα καταστήσουν εφικτό τον εντοπισμό τόσο των πηγών δημιουργίας των αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών όσο και τον βαθμό

επικινδυνότητας είσπραξης τους. Περαιτέρω, θα καταστήσουν εφικτή την άμεση ανάληψη διορθωτικών ενεργειών και την εντατικοποίηση της είσπραξής τους.

4.4 Καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των ενστάσεων

Αναφορικά με τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην διεκπεραίωση των ενστάσεων (βλ. ενότητα 3.4) το Ε.Σ. συστήνει στην Διοίκηση του Οργανισμού να προβεί:

- στην ενημέρωση του ΟΠΣ με τα αναλυτικά στοιχεία και τις πληροφορίες των α' και β' βαθμού ενστάσεων. Η επεξεργασία των δεδομένων αυτών θα καταστήσει εφικτή την έκδοση αναφορών που θα παρέχουν πλήρη και έγκυρη παρουσίαση των επιλεγόμενων/απαιτούμενων πληροφοριών (πλήθος, λόγος, χρονική ανταπόκριση κ.α.) σχετικά με τις ενστάσεις. Μέσω της εφαρμογής μηχανισμών τακτικής παρακολούθησης των αναφορών αυτών και εποπτείας της εν λόγω διαδικασίας θα επιτευχθεί η διαχείριση των υποθέσεων ενστάσεων σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Οργανισμού, ο άμεσος εντοπισμός θεμάτων μη συμμόρφωσης με τους νόμους και κανονισμούς και περαιτέρω η έγκαιρη λήψη μέτρων διόρθωσης,
- στην αντικατάσταση της τρέχουσας σχετικής αλληλογραφίας μεταξύ των αρμόδιων Υπηρεσιών με ηλεκτρονική αλληλογραφία (όπως αυτοματοποιημένη αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων διεκπεραίωσης υποθέσεων ενστάσεων μέσω του ΟΠΣ, χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κλπ), μέσω της οποίας θα βελτιωθεί ο χρόνος απόκρισης και ο βαθμός γραφειοκρατίας.

4.5 Ζητήματα ασφαλείας στο ΟΠΣ και στο περιβάλλον του

ΟΠΣ: Ο Έλεγχος Πρόσβασης πρέπει να εναρμονιστεί με τα Διεθνή Πρότυπα.

Τα Διεθνή Πρότυπα για την Πληροφορική (σειρά ISO 27000) θέτουν κανόνες με σκοπό τον αποτελεσματικό Έλεγχο Πρόσβασης στα Πληροφοριακά Συστήματα. Δεδομένου ότι υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε αυτόν τον τομέα, η Δ/ση Μηχανογράφησης θα πρέπει να βελτιώσει τον Έλεγχο Πρόσβασης ώστε να αυξήσει την ασφάλεια του ΟΠΣ. Παράλληλα βέβαια θα πρέπει να καταστεί κατανοητό στους χρήστες ότι ο λογαριασμός στο σύστημα είναι αυστηρά προσωπικός.

Ο έλεγχος προσπέλασης στα προγράμματα έχει σημαντικά κενά ασφαλείας

Παράλληλα θα πρέπει να καλυφθεί το κενό ασφαλείας που εντοπίστηκε και το οποίο παρέχει την δυνατότητα σε οποιονδήποτε χρήστη να αποκτήσει πρόσβαση σε ρόλους του συστήματος με αυξημένα δικαιώματα.

Η ασφάλεια των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών πρέπει να βελτιωθεί.

Η Δ/ση Μηχανογράφησης θα πρέπει να μεριμνήσει για την θέσπιση πολιτικών για την ασφάλεια και χρήση των συστημάτων που χρησιμοποιούνται ως τερματικά του ΟΠΣ, καθώς και για την πιστή εφαρμογή τους με την πραγματοποίηση ελέγχων.

Πέραν των ζητημάτων ασφαλείας, προτείνονται επιπλέον τα παρακάτω:

Επιδόσεις

Η επένδυση σε υλικό θα βοηθήσει στην εξοικονόμηση εργατωρών λόγω αύξησης της ταχύτητας του συστήματος και στην δυνατότητα δημιουργίας συνθετότερων και απαιτητικότερων αναφορών.

Ανάπτυξη εργαλείων και αναφορών

Μπορούν να αναπτυχθούν αναφορές στο ΟΠΣ οι οποίες θα βοηθήσουν στην εποπτεία, τον έλεγχο και τις διασταυρώσεις στοιχείων. Για παράδειγμα, για την διενέργεια ad hoc διασταυρώσεων, το ΟΠΣ να μπορεί να δέχεται είσοδο αρχείου που θα περιλαμβάνει κατάλογο με ΑΦΜ ή ΑΜΙΚΑ προσώπων και να επιστρέφει τα δεδομένα τρεχουσών υπαγωγών για αυτούς.

5.Απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα και τελική θέση Ομάδας Ελέγχου

Το Ε.Σ. με το υπ' αριθμ. 77266/4.11.2014 έγγραφο του Προέδρου του απέστειλε την παρούσα Έκθεση Ελέγχου στο Διοικητή του ΟΑΕΔ, ο οποίος με το 37/20.11.2014 (αριθμ. Πρωτ. Ε.Σ. 81662/20.11.2014) έγγραφό του, συμφώνησε με τα ευρήματα και τις συστάσεις του ελέγχου και προσδιόρισε τις ενέργειες, στις οποίες προτίθεται να προβεί, θέτοντας παράλληλα και χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Οι αναλυτικές απαντήσεις του Οργανισμού παρατίθενται στο πίνακα του Παραρτήματος ΙΙΙ της παρούσας έκθεσης.

Το Ε.Σ, όπως ήδη έχει αναφερθεί στο κεφάλαιο 1, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, θα διενεργήσει έλεγχο συμμόρφωσης, προκειμένου να διαπιστώσει την βελτίωση του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων των επιδομάτων τακτικής ανεργίας και την αποτελεσματικότητα των ενεργειών που ελήφθησαν για την εξασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης σύμφωνα με τις εν λόγω συστάσεις.

Ημερομηνία: Αθήνα, 08.12.2014

Επικεφαλής Ομάδας Ελέγχου:

Επίτροπος Ελισάβετ Κουταβά

Ομάδα Ελέγχου:

Μαρία- Άννα Βαρθαλίτη

Νικόλαος Δάλπης

Νίκη-Ελευθερία Παλάικου

Ειρήνη Πούλου